

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknico, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

SPLOŠNA STAVKA IN DEMONSTRACIJE ZARADI FAŠISTIČNEGA ZLOČINA V BRESCII

Soglasna zahteva: Napraviti konec s fašizmom in vsemi, ki podpirajo njegova zločinska dejanja

Stavke so se udeležili vsi delavci in uradniki, trgovci in obrtniki, uslužbenci javnih ustanov in državne uprave - Vse šole so bile zaprte

RIM, 29. — Na pobudo sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je bila danes v vsej Italiji splošna stavka in znak protesta in obsoje strahovitih fašističnih podelov v Brescii. Poldnevne stavke so se udeležili vsi delavci in uradniki, trgovci in obrtniki, uslužbenci javnih ustanov in državne uprave. Vse šole so bile zaprte. V štirih dopoldanskih urah so bile vse dejavnosti v Italiji popolnoma ustavljene. Obenem pa so bili po vsej državi ljudski shodi, na katerih se je zbralo več milijonov ljudi, ki so zahtevali, da mora pristojna oblast sprejeti odločne ukrepe za izkoreninjenje fašizma.

Ob zaključku poldnevne stavke je sindikalna federacija objavila sporočilo, ki ugotavlja, da je bila »udeležba popolna« in da so bile po vsej državi močnega protifašističnega poudarja, da so bili današnja stavka in protestni shodi o-mikan odgovor italijanskih delavcev in vse države na fašistične kriminalne provokacije in na prevratniške načrte, s katerimi hočejo z nasiljem in pokoli ustvariti v državi nevrzdno ozračje sovražnosti in terorizma z norim namenom, da

so bile v Rimu vse trgovine zaprte.

Ob 10.15 je na Trgu San Giovanni odprl zborovanje glavni tajnik CG IL Lama. Trg je bil preplavljen z zastavami in transparenti. Na govorniškem odru so bili poleg sindikalnih voditeljev predstavniki strank ustavnega loka, med njimi tajnik KPI Berlinguer, načelnik postanske zbornice PSI Mariotti in drugi.

Glavni tajnik CGIL Lama je v govoru poudaril, da med šestimi mrtvimi v Brescii so bili štiri sindikalni voditelji CGIL. Lama je opozoril, da je demokracija v nevarnosti, da pa so danes v Italiji sile, ki jo znajo braniti. »To so sile antifasizma in dela«. Tajnik CGIL je dejal, da so danes ljudske množice v prvih vrstah v boju za o-brambo svobode in demokratičnih ter republikanskih institucij. Zatem je dejal, da se je doslej preveč po-puščalo fašističnim zločinom in da je bila že večkrat ugotovljena so-odgovornost nekaterih državnih or-ganov. Opozoril je, da delavci začeli voditi boj za splošni napredek in demokracijo v državi in da se ne omejujejo samo na zahteve o povišanju plač.

Za komunistično partijo je govoril član osrednjega vodstva A-mendola, ki je poudaril, da današ-nje demonstracije italijanskega pre-bivalstva po vsej Italiji izražajo voljo ljudstva, da se napravi konec s fašisti in z vsemi, ki jih podpi-rajo.

Poslanec Mariotti, ki je govoril v imenu PSI, je poudaril, da so bile tako bombe na Trgu Fontana v Mi-lanu leta 1969, kot sedaj v Bre-scii, usmerjene proti italijanskim delavcem, proti njihovim sindikal-nim organizacijam in proti vsem, ki se bojujejo za napredek in de-mokracijo. Potem ko je dejal, da so demokratske stranke pripravlje-ne storiti vse v boju proti fašistič-nim zločinom in tistim, ki jih pod-pirajo, je Mariotti zaključil z u-gotovitvijo, da vsak spor med de-mokratskimi strankami samo opogum-lja prevratniške načrte. Današnja demonstracija pa dokazuje, je po-

Nato je predsednik vlade sprejel komunistično dele-gacijo, ki jo so sestavljali taj-nik partije Berlinguer, pred-sednik poslanske skupine Na-ta in predsednik senatne skupine Perna. Ob odhodu iz Rumorjeve pisarne je Berling-uer izjavil, da se predsednik vlade izjavil, da je treba sedaj iz obso-d in načelnih izjav proti fašiz-mu preiti v dosledno in stvarno akcijo. Berlinguer je tudi povedal, da so zahteva-li naj vlada obvesti držav-ljane o vsem, kar ve o do-godkih, ki so se pripetili v zadnjih letih.

Zadnja je bila pri Rumor-ju delegacija liberalcev.

Rumor sprejel predstavnike strank ustavnega loka

RIM, 29. — Predsednik vlade Rumor je v zvezi z nastali položaj v državi po groznem fašističnem atentatu v Brescii imel danes pogovore s predstavniki parlamen-tarnih skupin in strank ustav-nega loka. Pogovori so se vrtili okrog vprašanja javne-ga reda in na njih je bilo predvsem poudarjeno vprašanje boja proti fašističnim zločinom.

Najprej je Rumor sprejel obrambnega ministra Andre-ottija, za njim pa načelnika socialistične delegacije v vla-di, ministra za Jug, Mancini-ja. Po pogovoru s predsed-nikom vlade je Mancini iz-javil častnikarjem, da sta go-ovorila »o sedanjih vpraša-njih«. Popoldne je Rumor sprejel delegacijo republikan-ske stranke, ki jo je vodil tajnik La Malfa. Zatem je Rumor sprejel načelnika so-cialdemokratske delegacije v vladi ministra za finance Ta-nassija.

Nato je predsednik vlade sprejel komunistično dele-gacijo, ki jo so sestavljali taj-nik partije Berlinguer, pred-sednik poslanske skupine Na-ta in predsednik senatne skupine Perna. Ob odhodu iz Rumorjeve pisarne je Berling-uer izjavil, da se predsednik vlade izjavil, da je treba sedaj iz obso-d in načelnih izjav proti fašiz-mu preiti v dosledno in stvarno akcijo. Berlinguer je tudi povedal, da so zahteva-li naj vlada obvesti držav-ljane o vsem, kar ve o do-godkih, ki so se pripetili v zadnjih letih.

Zadnja je bila pri Rumor-ju delegacija liberalcev.

bi uničili priborjeno svobodo in de-mokracijo.

Sindikalna federacija ugotavlja, da je italijansko ljudstvo danes iz-rzilo žalovanje za nedolžnimi žrt-vami skupno z odločno obveznostjo, da bo preprečilo vsak atentat na demokracijo.

Največje demonstracije po šte-vilu udeležencev so bile v Rimu, Mi-lanu in Turinu. V Rimu so govo-rili predstavniki vseh strank ustav-nega loka in voditelji sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, v Milanu je govoril tudi župan iz Brescie in se je na Trgu del Duo-mo zbralo več kot 200 tisoč ljudi, v Turinu pa je bila prav tako ve-lika polidnevna demonstracija z za-ključitvijo manifestacije, ki se je zaradi fašistične bombe tragično zaključila.

Bolj konkretna je preiskava v zvezi z desničarsko skupino, ki je družila več skrajnežev v Brescii, Milanu, v Valtellini in tudi v Ve-netu. Sodstvo je izdalo proti rie-nim pripadnikom 26 zapornih na-logov, od katerih so jih v zadnjem času izvršili 22. Gre za preiskavo, ki je bila povod za večerajšnje ora-tifasistične manifestacije, ki se je zaradi fašistične bombe tragično zaključila.

Preiskava o atentatu zajela tudi Veneto in Rim

Policija na sledi desničarski organizaciji, ki naj bi imela svoje člane v Brescii, Milanu in v Venetu - V Rimu preiskali stanovanje enega voditeljev razpuščene zloglasne organizacije »Ordine nuovo«

BRESCIA, 29. — Policijska preiskava o zločinskem atentatu, ki je večeraj v Brescii zahteval šest smrtnih žrtvi, ni doslej obrodila otip-piranih sado. Karabinjerji so večeraj v Veroni aretirali mladega desničarskega skrajneža, za katerega pa so danes zvečer ugotovili, da ima trden alibi in da ni vmešan v večerajšnji pokol. Iščajo tudi ne-ko mlado žensko, katere imena ni so sporočili. Takoj po atentatu so izvršili sedemdeset hišnih preiskav, med katerimi so našli nekaj zani-mivega materiala, predvsem dok-umentov. To je, kar zadeva nepo-sredne preiskave o atentatu.

Bolj konkretna je preiskava v zvezi z desničarsko skupino, ki je družila več skrajnežev v Brescii, Milanu, v Valtellini in tudi v Ve-netu. Sodstvo je izdalo proti rie-nim pripadnikom 26 zapornih na-logov, od katerih so jih v zadnjem času izvršili 22. Gre za preiskavo, ki je bila povod za večerajšnje ora-tifasistične manifestacije, ki se je zaradi fašistične bombe tragično zaključila.

Ponoči so v okviru te preiskave aretirali 29-letnega zdravnika Wal-terja Morettija, znanega kot ide-olog zloglasne organizacije »Ordine nuovo«, ki je objavljati svoje pri-spevke v časopisu »Riscossio«. Ta časopis je izdajala založniška dru-žba, pri kateri je tiskal svoje na-cifasistične brošure tudi Franco

udiril Mariotti, da, ko gre za boj proti fašizmu, so demokratske stranke vedno enotne in združene.

Predstavniki »Manifesta« je prav tako odločno obsodil fašistično na-silje, ki že preveč časa traja in dejal, da je treba sedaj preiti iz teoretskega antifasizma v moralni antifasizem, ki bo slonel na budnosti in akciji najširših ljudskih množic. Za republikance je poslanec Mammi povezal pokol v kmečki banki v Mi-lanu in pokol na trgu v Brescii ter dejal, da so zadnje fašistične bombe odkrit izziv, ki ga danes demokra-tične in antifasistične sile sprejema-jo in zahtevajo, da na ta izziv odgo-vorijo tudi vlada, sodstvo in parla-ment. Za liberalce pa je spregovoril poslanec Biondi, ki je poudaril anti-fasistični značaj njegove stranke in

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pogled na Trg Goldoni v Trstu med večerajšnje protifašistično demonstracijo

MOGOČNE LJUDSKE DEMONSTRACIJE V VSEJ DEŽELI FURLANJI-JULIJSKI KRAJINI

Po krvavem atentatu zahteva demokratični Trst razpust fašistične stranke in njenih organizacij

Antifasistična zborovanja v Vidmu, Pordenonu in Gorici - Nad 10 tisoč delavcev se je zbralo v Trziču - Shodi v Miljah in drugih manjših mestih - V Trstu so na Goldonijemem trgu govorili tržaški župan Spaccini, slovenski župan Lovriha in sindikalist Garavini

Kakor drugod po Italiji je tudi v Furlaniji - Julijski krajini gnev zaradi krvavega fašističnega zloči-na v Brescii prerasel v množične manifestacije ljudstva, delavcev, mladine, dijakov in žena, ki so mi-ro, kljub razburjenju, ohranili hladne živce in s tem še enkrat do-kazali, da je demokratski sistem trden samo takrat, kadar uživa podporo širokih ljudskih množic, v naših krajih pa predstavlja najmočnejše jamstvo republiške zakonitosti prav trdno protifašistično zavez-ništvo delavcev, kmetov, dijakov, prijateljstvo in solidarnost italijan-skih in slovenskih demokratično mislečih ljudi.

Pozivu sindikalne federacije k poldnevni protestni splošni stavki so se v naši deželi odzvali delavci, o-brtniki, mali trgovci, uslužbenci

javnih ustanov in uprizarili v vseh večjih središčih mogočne demon-stracije proti fašizmu. Na vseh shodih, ki so se jih udeležili tudi vo-ditelji političnih strank ustavnega loka, je glasno izzvenela zahteva, naj državna oblast vendarle strogo ukrepa proti fašizmu, ki je izpod-kopuje temelje in državo peha jo v temo reakcionarnih pustolovščin, in nasilja.

Tisoč in tisoč delavcev in me-ščanov so v sprevedu šli skozi Go-ricico, v Trziču pa se je na glavnem trgu zbralo več kot deset tisoč de-lavcev ladjedelnice. V Vidmu, na Trgu Vencio, se je protestnega zho-rovanja udeležilo pet tisoč ljudi, skoraj deset tisoč pa v Pordenonu. Demonstracije so bile tudi v drugih manjših krajih naše dežele, kot v Miljah, kjer so se na trgu pred občinso palačo zbrali predvsem de-lavci krajevskih podjetij in domačini okoliških vasi. Spregovoril jim je član kovinarskega sindikalnega vo-dstva Paolo Cruciatii.

V celoti je poldnevna protifaš-istična stavka uspeša v Trstu, kjer se je sprevedov, ki so šli skozi mesto, udeležilo nad deset tisoč ljudi, predvsem delavcev in mladine. Na Goldonijemem trgu je nato bilo zborovanje, kjer so spregovorili sin-dikalist Garavini ter župana Spac-cini in Lovriha.

Že v jutranjih urah je bil Trst pa-raliziran. Sindikati sicer niso napo-vedali (iz varnostnih razlogov) zbir-nih mest, vendar so bili delavci na svojih skupščinah obveščeni. Že na dan, ko je v Trstu odjeknila vest o krvavem pokolu v Brescii so se delavci ladjedelnice sv. Marka zbrali na kratko skupščino in skle-nili, da poastre budnost in da se udeležijo protestne demonstracije. Celodnevno stavko so oklicali vsi pristanišniki, medtem ko so se di-jaki dogovorili, da se bodo - kljub ministrijski zapori šol - zbrali pred svojimi zavodi in v sprevedu kre-nili v mestno središče.

Ob napovedani uri so se k mest-nemu središču začeli zgrinjati de-

Večerajšnja splošna stavka v znak protesta za fašistični zločin v Brescii je v dopoldanskih u-rah popolnoma paralizirala vse dejavnosti v Italiji. Take stavke še ne pomnijo. Udeležili so se je delavci in uradniki vseh strok, trgovci, obrtniki, uslužbenci dr-žavnih, poldržavnih in krajevnih ustanov, prevozniki, uslužbenci letalskih družb itd. Zaprte so bi-le šole vseh vrst in univerze. Delali so samo v bolnišnicah za nujne posege in druge dejavnos-ti nujnega javnega značaja. Vz-poredno s stavko so bile v dopoldanskih urah po vseh ve-likih in malih italijanskih mestih protifašistične demonstracije. Na njih so govorniki sindikalnih or-ganizacij in političnih strank u-stavnega loka odločno zahtevali,

lavski in ljudski sprevedi. S Sene-nega trga je prihajala kolona de-lavcev iz industrijske cone. Načelo-vali so ji sindikalni delegati bo-ljudske tovarne Velikih motorjev. Od morja so po Ulici Mazzini prihajali tekstilci in pristanišniki skupaj z uradniki velikih zavarovalnic, pre-ko Sv. Jakoba in predorov pa kolo-na delavcev iz arzenala in ladjedel-nice skupaj s prebivalci te de-lavske četrti.

Izpred občinske palače je krenil spreved, v katerem so bili predstavniki antifasističnih strank, od ko-munistov do liberalcev, občinski u-službenci, bančni uradniki in grad-benji delavci. Na čelu spreveda so šli deželni svetovladi, tajniki poli-tičnih strank, župani inž. Marcello Spaccini, Gastone Millo, Dušan Lo-vriha, dr. Drago Legiša in Josip

Guštin s predsednikom pokrajinske uprave dr. Michelem Zanettijem, občinski svetovladi in funkcio-narji. Ta spreved je šel po Korzu naravnost na Goldonijem trg, kjer se je približno ob desetih pričelo e-notno protestno zborovanje.

Prvi je spregovoril tržaški župan Marcello Spaccini, ki je dejal, da govori v imenu vsega tržaškega pre-bivalstva, Slovencev in Italijanov, ki jih je krvavi pokol v Brescii, ka-kor prejšnji pokoli v Milanu, uža-lostil in prizadel.

»Že leta 1970 smo na istem me-stu enotno protestirali zaradi sle-pega fašističnega nasilja in tedaj je bil naš nastop obenem opozorilo in obveza. Kajti takrat, kakor tedaj, sporočamo fašizmu, morilec: Ne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PO ZLOČINSKEM FAŠISTICNEM ATENTATU V BRESCII

Izredno hudo zdravstveno stanje Luigija Pinta

RIM, 29. — Notranji minister Ta-viani, je sprejel šefa policije pre-fekta Zanda-Loya, ki mu je po-ročal o svojem obisku v Brescii. Na njegov predlog je notranje mi-nistrstvo poslalo v Brescio general-nega inspektorja javne varnosti dr. Toma, ki bo koordiniral preiskave o zločinskem atentatu.

Zdravstveno stanje učitelja Luigi-ja Pinta, ki je bil med večerajšnjim

atentatom hudo ranjen, je še ved-no izredno resno in zdravniki so mnenja, da njegov organizem ne bo mogel kljubovati poškodbam. Eksplozija mu je popolnoma uničila dve vretenci ter mu poškodovala hrbtenjačo. Pinto je od pasu na-vzdol popolnoma paraliziran. Po-leg tega ima več kovinskih drob-cev v pljučih, poškodovane so tudi ledvice in ima tudi več zlomov.

Odločno se je izboljšalo zdrav-stveno stanje zdravnika Corvinija, ki je bil tudi ranjen med atenta-tom. Ravnatelj oddelka za oživlja-nje je izjavil, da bo kmalu izven nevarnosti. Tudi zdravstveno stanje drugih ranjenecv se postopoma iz-boljšuje, nekateri so v teku današ-njega dne že lahko zapustili bol-nišnico.

JUTRI ZAKLJUČEK KONGRESA ZKJ

SOCIALISTIČNA JUGOSLAVIJA POSVEČA POSEBNO POZORNOST VPRAŠANJU NARODNOSTNIH MANJŠIN

Predsednik Tito sprejel sovjetsko in nekatere druge delegacije

(Od našega posebnega dopisnika)

BEograd, 29. — Z današnjim dnem se je delo desetega kongre-sa Zveze komunistov Jugoslavije prevesilo v II. del, k zaključevanju diskusij in k strnjevanju sklepov, ki bodo sprejeti jutri na plenarnem zasedanju, kjer bodo med drugim izglasovali tudi resolucije, to je za-ključne dokumente, ki bodo obvez-na vodila vse do naslednjega kon-gresa. Teh resolucij bo kar sedem-najst in se nanašajo na razne ak-tualne ali celo akutne probleme v svetu kot na primer na pereči po-blem Bližnjega vzhoda, še vedno

aktualen problem Južnega Vietna-ma in Kambodže, na zadevo Čila itd. pa tudi in predvsem na pro-bleme internega značaja, to je na probleme nadaljnega razvoja Zve-ze komunistov in njene vloge v nadaljnjem razvoju Jugoslavije. Tu je tudi »resolucija« v zvezi z na-padom vlade Italije na suverenost in ozemeljsko nedotakljivost SFRJ, o čemer je bilo veliko govora v kongresni komisiji za mednarodne odnose in zunanjo politiko, saj je temo italijanske note od 18. marca povzelo veliko govornikov. Nekaj posegov smo že povzeli in danes

bi mogli z njimi nadaljevati ali jih dopolniti, vendar menimo, da ne smemo opustiti problema, ki se je čisto povezoval z zgornjim in se nanašala na nacionalne manjšine, glede katerih so jugoslovanski komu-nisti zelo občutljivi, rekli bi ten-kočutni.

To se kaže že v sami sestavi de-legatov za kongres. Kot smo že po-ročali je bilo 1052 delegatov izvo-ljenih, 470 pa delegiranih kot go-stov. Nacionalna sestava delegatov je naslednja: 476 je Srbov, 195 Hr-vatov, 73 Slovencev, 67 Makedon-cev, 57 Muslimanov, 54 Črnogor-cev, 44 Albancev, 27 Madžarov, 3 so Bolgari, 2 Čehi, po en Italijan in Rusin, 4 so Romuni, 5 Slovakov, 2 Turka, 2 Juda, 1 Vlah, 38 pa se jih je opredelilo za Jugoslovane.

Iz gornjega izhaja logičen sklep, da je bilo v diskusiji veliko govo-ra o problemih manjšin ali narod-nosti, kot temu pravijo v Jugoslaviji ter o problemih jugoslovanskih manjšin v sosednjih deželah. Tako je na primer Aldo Matosevič z Re-ke podčrtal, da »razvijanje nacio-nalne enakopravnosti narodov in narodnosti je trajna naloga, ki se v sedanji etapi socialistične revolu-cije najbolje uresničuje z zado-levljanjem nacionalnih interesov v skupnosti Hrvatov, Italijanov in o-stalih narodnosti, ki živijo na re-škem področju. Potem ko je ugo-tovil, da je fašistična Italija tlač-ila in potujočevala Hrvate, izkro-ščala pa tudi Italijane, je nadalje-

val: »Vsaka občina je gornja na-čela prilagodila svojim specifičnim pogojem, tako da smo v statutih občin, koder žive tudi Italijani, u-redili vprašanje pravic glede upo-rabe jezika, gojenja nacionalne kul-ture in naved, določili pravico do »vzgoje in izobrazbe v materinem jeziku« ... »V statutih so določene tudi pravice ustanavljanja organi-zacij za negovanje in razvijanje nacionalne kulture, jezika, nacional-ne biti« ... »Regulirane so nade-je pravice povezovanja z matič-nim narodom« ... »V statutih občin se predvideva določitev krajev, v katerih je potrebno voditi celotno javnopravno službo v obeh jezi-kih« itd., itd.

Delegat s Kosova Albanec Aslat Fazlija je v svojem posegu ugotovil, da »politična praksa in stališče ju-goslovanskih komunistov sta po-dročje možnost in upravičenost, da narodne manjšine p edstavljajo fak-tor zbliževanja«.

FRANC UDOVIC

(Nadaljevanje na 6. strani)

DANES

da je treba napravit konec na-raščajočemu fašizmu in njegovim zločinom, da je treba kaznovati zločince in fiste, ki jih pošiljajo in podpirajo. Na milijone ljudi je obenem izpricalo voljo in o-dločnost nadaljevati boj za de-mokracijo in svobodo. Največji shodi so bili v Milanu, Rimu in Turinu. V naši deželi so bili ve-liki shodi v Trstu, Gorci, Vidmu, Pordenonu, Trziču in v mnogih manjših krajih.

Policija nadaljuje s preiskavo, da bi izsledila krivce zločinskega

ZANTEVA DEVINSKO - NABREŽINSKEGA ŽUPANA DR. LEGIŠE

Znanstveniki morajo proučiti zemeljske usade pri Štivanu

Komisijo znanstvenikov mora imenovati deželna uprava, ki se mora zanimati za to pereče vprašanje

Deželni odbornik za urbanistiko in javna dela Giust je v torek sprejel župana devinsko-nabrežinske občine dr. Draga Legiša. Do sestanka je prišlo na izredno željo nabrežinskega župana, ki je odborniku Gustu obrazložil pereče stanje v Štivanu, kjer se je po izgradnji tržaškega podmorskega vodovoda začela pogrezati zemlja. Prebivalstvo Štivanja in Ribiškega naselja je zaradi tega pogrezanja zelo zaskrbljeno, saj so podzemski preniki v kraju, kjer ni še povsem raziskan tok ponikalnice Timave, izredno nevarni. Možno je, da bi lahko sedanje pogrezanje hudo prizadelo državno cesto št. 14, medtem ko je že dalj časa zaprta cesta iz Štivanja na Jakne, ki so se je posluževali številni domačini.

Dr. Legiša je obrazložil odborniku Gustu, da nosi odgovornost za nastalo stanje tržaška občina ali podjetje ACEGAT oziroma zasebno podjetje SAIN, ki je imelo dela v zakupu. Devinsko-nabrežinska občina torej želi, da se zadeva čim prej reši, obenem pa opozarja, da sama nima razpolaga s sredstvi, da bi opravila potrebne študije. Zato je dr. Legiša iznesel predlog, naj bi delala imela skupino znanstvenikov, ki bi proučili položaj in sestavili predloge, da bi sanirali stanje. Ta komisija naj bi delovala pod okriljem deželne uprave. Odbornik Giust je pristal na ta predlog in zagotovil, da se bo za to zavzel na seji deželnega odbora.

Na sestanku je bil govor tudi o nekaterih drugih urbanističnih vprašanjih, ki zadevajo občino, med drugim o načrtu za ureditev Sesijskega zaliva.

PRI KOROSCIH

V nedeljo odkritje spomenika padlim

V nedeljo popoldne bodo pri Koroskih odkrili spomenik padlim v odprniški gibanju od Koroscev, iz Griže in iz Farneda. Svečanost se bo pričela že v soboto, 1. junija, ko bo ob 16. uri koncert miljske godbe na pihala. V nedeljo bo ob 16. uri koncert godbe na pihala iz Privodra pri Koru, ob 17. uri koncert pevskega zbora učencev šole s celodnevno poukom iz Zindisa, ob 17.30 pa se bo pričel koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora. Spomenik bodo odkrili ob 18. uri, odkritju pa bodo sledili slavnostni govor senatorja Giuliana Peitetta, poveljnika škričarke in miljskega župana Gastona Mila. Ob 20. uri se bo nadaljeval koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora. V ponedeljek na bo ob 17. uri nastop krajevnih folklornih skupin.

Županov odgovor na vprašanje o obsodbi prof. Sama Pahorja

Po osmih mesecih je tržaški župan Spacini odgovoril na vprašanje svetovalca KPI Spetiča, ki je zadevalo obsodbo prof. Sama Pahorja, kar je zahteval od mestnega strožnika, naj z njim obuje skladno z določilom čl. 5. lonskega Spomenice o soglasju, oziroma njene posebnosti. Bralci se se spominjajo dogodka, Spetič pa je lansko jeseni vprašal pristojnega odbornika in župana, zakaj je bil prof. Pahor sodno preverjan in kakšno stališče namerava zavzeti občinska uprava glede spoštovanja določil posebnosti statuta lonskega memorandumu.

Županov odgovor se glasi: «Na vaše vprašanje z dne 22. 11. 1973 vam odgovorjam, da gre v bistvu za kršitev člena 651 kazenskega zakonika, kar je prof. Pahor zagrešil in da zadevo še vedno preučuje sodna oblast, ki se mora o tem izreči, kot je tudi vprašanje upravnega prekrška v pristojnosti prekrškovne komisije.

Vsekakor pa vam želim zagotoviti, da je občinska uprava vedno po-

VPRAŠANJE DR. ŠTOKE V DEŽELNEM SVETU

ZAKAJ JE RAI-TV ČRTALA NASTOP SLOVENSKE GLASBENE SKUPINE?

RAI-TV je doslej sistematično ignorirala obstoj Slovencev v Italiji

Včeraj smo poročali, da so openski ansambel «Taims» nerazumljivo črtali iz registracije neke televizijske oddaje. S tem v zvezi je deželni svetovalec LSS dr. Drago Štoka naslovil deželni vladi vprašanje, v katerem ugotavlja, da je RAI-TV povabila mladinski ansambel «Taims» na sodelovanje k oddaji «Scaletta otto». Sredi maja je skupina snemala v Rimu dve pesmi, njen nastop je napovedal tudi «Radiocorriere TV», ki oddajo označuje pod geslom «Skupaj za veselje in mir». V oddaji sodelujejo, je pisano v tedenski reviji televizijske službe, glasbeno-rekreativne skupine salezijanskih ustanov iz raznih italijanskih dežel in nekaterih evropskih držav. «Radiocorriere» je tudi omenil pesem «Prinesi mi rože», ki jo je zapela skupina «Taims».

Brez vsakršnega predhodnega obvestila in mimo vsakršnega pravila olike so skupino «Taims» s sloven-

sko pesmijo črtali iz oddaje, s čimer je iz oddaje sploh izpadla naša dežela.

Dr. Štoka sprašuje zato deželne oblasti, če nameravajo zahtevati pojasnila o razlogu, zakaj so slovensko glasbeno skupino črtali iz oddaje «Scaletta otto», potem ko so nastop najavili celo v uradnem tedniku RAI-TV. Deželna vlada bi morala izreči svoj pomislek tudi zato, ker je s tem bila diskriminirana slovenska manjšina v Italiji, ki jo italijanska televizija sistematično ignorira. O tem priča dovolj govorno dejstvo, da ni še v nobeni kulturni televizijski oddaji nastopil kak slovenski ansambel.

Dejstvo, da so tokrat iz registracije črtali, izgovarjajoč se na «tehnične razloge», tudi nastop slovenske glasbene skupine je nov očitni dokaz diskriminacijskega odnosa do abonentov slovenske narodnosti.

Umrli je Doro Furlanič

V ankaranski bolnišnici je umrl v starosti 62 let ugledni istrski predvojni komunist Doro Furlanič s Škofij. V ilegalno delavsko gibanje se je vključil že leta 1926 ter sodeloval v raznih akcijah v tržaških tovarnah in v ladjedelnici, kjer je bil zaposlen. Leta 1935 so ga aretirali in mučili koprski fašisti, tri leta pozneje pa so ga odpeljali na policijsko konfinacijo na otok Ventotene. Furlanič se je leta 1941 med prvimi vključil v narodnosvobodilni boj. Sodeloval je pri organizaciji odborov Osvobodilne fronte v slovenski Istri ter se udeležil sabotažnih akcij in ilegalnih sestankov. Po njegovi zaslugi so tudi ustanovili prvi razni odbor Osvobodilne fronte. Leta 1942 so ga ponovno aretirali, po kapitulaciji Italije pa se se je pridružil prekomorskim brigadam. V V. prekomorski brigadi je bil tudi komisar čete III. bataljona. Svojo revolucionarno pot je nadaljeval tudi po osvoboditvi ter na Koprskem opravljal številne odgovorne družbene - politične funkcije.

Pogreb bo danes, v četrtek, ob 16. uri na Škofijah. L. O.

BENEŠKI DNEVNIK

JALOVA ANAGRAFSKA REZIJSKA NJIVA

Anagrafski podatki občine brezsrčno razgaljajo rano, ki jo je vse življenje vsekoli v živo ljudsko življenje Rezijske.

Poglejmo samo podatke teh mesecev ob koncu preteklega leta in prvih letosnjega leta 1974. Samo štirje otroci so se rodili v teh mesecih, dva doma, eden v Zürichu, eden v Milanu. Dva bosta torej zrasla v Rezijski, dva v emigraciji. In še za tista dva, ki se bosta igrala, eden v Liščah, drugi v Bili, ne vemo, če bosta čez 20 let še živela v domačih krajih.

Od sedmih novih zakonskih parov, ki so se poročili v zadnjih mesecih, sta se samo dva poročila v domači župniji na Ravanci, pet se jih je poročilo v emigraciji in od teh eden celo na daljnem otoku Pantelleriji. Vse kaže, da bo samo en par ostal v Rezijski.

Kljub temu, da je med rezijanskim prebivalstvom čedalje več starih in da bi torej moral župnik na Ravanci vsaj opravljati pogrebne obrede in spremljati svoje farane na pokopališče, so od štirih domačinov kar trije umrli nekje v emigraciji in samo eden doma v Lipovcu.

Torej življenje v Rezijski, ne samo, da se ne obnavlja, ampak že usiha. Kar je mladih delovnih Rezijanov, so že nekaj let v tujini, v emigraciji. In celo stari gredo za svojimi sinovi in hčerami, za snahami in zeti, kar ne morejo živeti sami doma v Rezijski. Zato tudi oni umirajo v tujini. Emigracija je postala v Rezijski že kronična, ni več akutna bolezen, ki bi se dala zdraviti.

V maratonski občinski seji so že oddali dela nekemu podjetju iz Nem, da zgradi moderno cesto med Ra-

vanco in Križac za 13 milijonov in za ureditev ceste na Njivi za 14 milijonov.

Sedanji socialistični odbor je dodal še finančno podporo župniji Ravanca in Osojane. Solbica pa je že od lanskega leta brez duhovnika, kar je videmska kurija v čedalje večji stiski sprčo primanjlovanja duhovnikov. Mnogi se število župnij v Furlaniji brez duhovnikov, kaj šele v slovenskih hrbljovskih krajih.

Kakor je prvi dve leti kazalo, da ne bo mogla sedanja socialistična uprava izvesti svojega volilnega programa javnih del v občini, bodo s sedanji javnimi investicijami, odobrenimi letos v aprilu, tudi manjši stranske rezijanske vasi dobile urejeno kanalizacijo, ulice po vseh bodo asfaltirane in razsvetljene po zvečer, posebno v letnih mesecih, prijetneje vplivala na emigrante in tujece, ki bodo prišli na počitnice.

Rastejo pa tudi na prostoru med Ravanco in Bilo zasebne hiše, predvsem domačinov, ki so zaposleni v sosednjih krajih. Lepša postaja slika rezijanskih vasi in življenje je prijetnejše v novih sodobnih stanovanjih. Arhitekturna celota vasi je še ohranjena, to je gručaste vasi z ozkimi ulicami. Niso pa še rešili vprašanja onesnaženosti s smetmi, ki kvarijo celotno sliko na robu naselji. Planine so se izpraznile, gozd se bolj divje razširja kot pa na načrtovanih pogozdovih. Se zmoremo obteževati Rezijsko vojaško služnost, zlasti pa trpi zaradi vojaških vaj samotna in lepa Karnica.

Zmaga Solbice

Skozi celo lansko leto se je včelk boje med občinskimi svetovalci iz Solbice in med občinskimi močmi iz drugih rezijanskih frakcij. Dolga leta so morali ljudje v Solbici čakati na vrsto njihovih javnih del. Otroški vrtec in šola sta bila v slabem stanju, a sama vas je ticala v neprijetnih življenjskih razmerah brez kanalizacije z razdrapanimi ulicami. Lani pomladi so končali zadnja dela na vrtcu in šoli in odobrili obračun del, ki so se predložitve. Ko je država dala na voljo občini 40 milijonov za javna dela, so solbaški občinski svetovalci postavili ultimatum, da hočejo imeti vseh 40 milijonov za svojo vas, kar so jim že dolga leta oblasti obljubljale, da jih bodo rešile iz greznih zdravju škodljivih zastripcev in smradu. Nikakor se niso mogli v občinskem svetu sporazumeti, ker je večina privolila le za kritje stroškov, ki bi nastali z deli za pokritje kanalov.

Letos pa se je občinskemu odboru posrečilo do aprila zbrati kar 150 milijonov za javna dela v vseh rezijanskih frakcijah. Sredi letošnjega aprila so to veliko vsoto razdelili ob splošnem sporazumu vseh občinskih svetovalcev. Solbici so dodelili 65 milijonov lir, kar je dokaz, da so imeli solbaški svetovalci le prav v svojem nepopustljivem stališču, da pač ne morejo sprejeti 15 ali 20 milijonov, ko pa je letos cel občinski svet uvidel, da je treba za ureditev greznik trikrat večja vsota. Osojani dobijo deset milijonov za ureditev cest in ulic in za odvoz razvalin nekaterih opuščenih hiš. Naselji Podkane in Tigo bosta dobili 20 milijonov za vodovod. Končno bo dobila Rezijska tudi urejeno športno igrišče. Zanj bodo porabili 22 milijonov lir. V naseljih na Bili, v Solbici in Učji ter v naseljih Liščah in Gozd bodo pregnali nočno temo med hišami z novo električno javno razsvetljavo.

GORIŠKI DNEVNIK

SPLOŠNO OGORČENJE OB FAŠISTIČNEM POKOLU V BRESCII

Demokracija javnost v Gorici odločno zahteva prehod od protifašističnih besed k protifašističnim dejanjem

Spreved po Korzu in zborovanje na Travniku - V manifestaciji so sodelovale vse stranke ustavnega loka in protifašistične organizacije - Govorili so Colautti, Padovan, Devetak, Podbersig in Zuliani

Prebivalstvo goriske pokrajine je včeraj enotno in množično pokazalo svoj gnus ob fašističnem pokolu v Brescii ter odločno zahtevalo, da se od protifašističnih besed preide k protifašističnim dejanjem.

V splošni stavki so sodelovale vse kategorije delovnih ljudi, uradniki vseh vrst, trgovci in študentje. Dopolne se je proizvodnja ustavila v vseh obratih, med sprevedom so bili zaprti vsi javni lokali in trgovine. V sprevedu in na zborovanju v Gorici je sodelovalo okoli 2.000 oseb, v Trzinu pa 12.000.

Ce se v drugih italijanskih krajih prevratniške sile poslužujejo nasilja, da bi zavrele napredek demokracije in ohranile privilegije pešice ljudi, pa se konservativne sile pri nas poslužujejo nasilja zato, da bi podkopale protislovensko mrzno ter pokvarile dober odnos na meji. V okvir takšne politike sodelujejo fašistične organizacije in atentati na slovensko šolo v Trstu, ozemelske zahteve, postavitev bomb na mejo tik severnega kolodvaja v Gorici ter bombni atentat pri Petovljah, ki je povzročil smrt treh karabinerjev.

Toda delovni ljudje, protifašistične sile, študentje, stranke ustavnega loka so po vsej državi in tudi v dvema občinitama manifestacija na Goriskem (v Gorici in Trzinu) pokazale, da so pripravljene braniti demokracijo pred desno nevarnostjo ter jo utrjevati z reševanjem vprašanj, ki zadevajo življenjske interese ogromne večine italijanskega ljudstva. Zato je razumljivo, da so tudi gorški Slovenci v torek in včeraj sodelovali na teh manifestacijah.

Na poziv pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL, ki je oklicala poldnevno splošno stavko, so se ob 9. uri pričeli v parku Rimembranza v Gorici zbirati delavci, študentje in meščani, ki so v sprevedu krenili po Korzu na Travniku. Na čelu so nosili prapor sekcije ANPI iz Krmina, vsedržavne in rdeče zastave, delegacije posameznih obratov pa transparente, med katerimi so bili tudi slovenski kot na primer «Proč s fašizmom», «Enotno in odločno proti prevratniškim fašističnim nameram» itd.

Predstavnik enotne sindikalne organizacije Achille Colautti je zborovalce na travniku najprej pozval k počastitvi spomina žrtvam fašizma v Brescii, izrazil je solidarnost strank ustavnega loka ter zahteval, da oblasti izsledijo in kaznujejo mandante in izvrševalce zločinov.

Predstavnik ANPI Giovanni Padovan je dejal, da atentat v Brescii dokazuje, kako se reakcija noče ukloniti pred napredkom. Nas žrtve tega kriminalnega dejanja ne bodo odvrnile od začrtane poti, kakor nas niso odvrnile v težkem osvobodilnem boju. Kadar so padli naši borci — je rekel Padovan — smo se bolj strnili vrste in zmaga. Tudi danes moramo na atentat odgovoriti z enotnostjo delovnih ljudi ter z mobilizacijo mlade generacije, ki mora nadaljevati boj za demokracijo. Padovan je zahteval izsleditev mandatarjev tega atentata, ki so v državnem aparatu, ter zaključil svoj govor s sprejemom na znanje vladne izjave o njeni odločnosti, da bo storilce izsledil.

Colautti je nato prebral resolucijo številnih mladinskih gibanj, ki pravi, da je z atentatom proti demokraciji in napredku fašizem se enkrat pokazal svoj zverinski obraz in da je skrajni čas, da se zagotovi javni red, ki ga sile reakcije minirajo od 1968. leta dalje.

Profesor Venceslav Devetak je v obsodbi gnusnega atentata dejal, da je njegov namen zavreti napredek, h kateremu stremijo italijanske množice. Slovenci in Italijani zahtevamo, da se od protifašističnih izjav preide k protifašističnim dejanjem, ter pričakujemo od odgovornih dejavnikov, da takoj izsledijo in kaznujejo mandatarje in izvršilce pokola v Brescii.

Predstavnik študentov Bruno Podbersig je sprejel poziv predstavnikov ANPI in obljubil, da bo mlada generacija nadaljevala boj za demokracijo in napredek, ki ga so začeli partizani.

Predstavnik Pokrajinske sindikalne federacije Zuliani je v svojem govoru razvil misel, kako v Italiji

zadnje stoletje vlada manjšina in kako se za ohranitev svojih privilegijev manjšina zateka k nasilju in umoru, da obdrži svojo oblast, oblast manjšine nad večino italijanskega ljudstva. Med prvo svetovno vojno je vodilni italijanski razred pošiljal vojake s Sardinije in iz Apulije umirali na Kras z obljubo, da bodo ob povratku dobili zemljo in tako uresničili svoj dolgotrajni sen. Ko pa so se vrnili domov, so jim fevdalci in vladajoči razred dali fašizem in tepež.

Tudi 1945. leta — je dejal Zuliani — smo hoteli drugačno državo, v kateri bi vladalo ljudstvo.

V času odprniškega gibanja smo hoteli dati oblast večini, toda spet nam je zavladala manjšina. V boju italijanskega ljudstva za pravico do zemlje, do dela, do pravičnega zdelanja pobila na Siciliji 70 sindikalistov in naročila zločinca, da so srebreljani na prvomajski delavski spreved. Tudi v novemem času, od pokola na Trga Fontana dalje se te nazadnjaške sile poslužujejo strategije nasilja za ohranjanje svoje oblasti. Pri tem padajo žrtve med delovnimi ljudi, med pripadniki PS. Ker se nečesto odpuščati privilegijem in prepušči ljudstvu besedo, hočejo z bombami utišati njegov glas, ki se je pokazal tudi na referendumu.

Zuliani je izrekel svoje začetne, zakaj oblast ne zapre ljudi, ki so zapisani kot prevratniki in bom-

12.000 ZBOROVALCEV V TRZICU

S strategijo nasilja gospodarji odgovarjajo na zahteve delavcev

Okoli 12.000 delavcev in meščanov je včeraj sodelovalo na množični manifestaciji v Trzinu, ki so jo priredile sindikalne organizacije in v znak protesta proti fašističnemu pokolu v Brescii. Zborovalci so se sešli na trgu pred Italcantieri, od koder so v sprevedu odšli na Trg Republike. Tamkaj je odprl zborovanje predstavnik kovinarjev Flavio Snidero, ki je sporočil pozdrav strank ustavnega loka. Po govoru Giuseppa Lorenzona, predstavnika mestnega protifašističnega odbora, govoru predsednika pokrajinskega odbora ANPI Maria Fantinija - Sassa in pozdravu predstavnika študentov je sindikalist Renato Papis analiziral povezovalno strategijo nasilja, ki se v večje od 1969. leta do danes. Papis je dejal, da se je vsakokrat, ko so se delavci borili za izboljšanje svojih življenjskih razmer in delovnih pogojev, pojavilo nasilje v takšni ali drugačni obliki. V letu 1969, ko so se delavci borili za svoje delovne pogodbe, je eksplozirala bomba na Trgu Fontana, potem je sledila ugrabitev funkcionarja FIAT, nasilje se je nadaljevalo z atentati črne mreže v Petovljah, na slovensko šolo v Trstu, pojavil se je poskus ugrabitve letala v Ronkah, ob referendumu je nastal primer Sossi. V sedanjem trenutku pogajanj sindikatov z vlado so se gospodarji predstavili s svojo vizitko v Brescii, ki bi prisilili na vlado in jo prisilili k neopustljivosti na pogajanjih s sindikati. Toda vsa ustrahovanja, ki so posledica politike napetosti, delavcev ne bodo odvrnili od njihovih stališč ter bodo še odločnejši v boju za reforme, za demokracijo in proti fašizmu, ker na takšen način branijo široke in dolgoročne interese vsega italijanskega ljudstva.

Petovelskega procesa včeraj ni bilo

Razprave na tržaškem protnem središču proti obtožbenemu pokolu treh karabinerjev pri Petovljah 31. maja 1972 ni bilo. Razpravo je predsednik sodišča dr. Egono Corsi odložil v znak žalovanja zaradi krvavega fašističnega atentata v Brescii. Proces se bo nadaljeval danes jutraj ob 9.30. Na vrsti je govor branilca odv. Roberta Maniacea.

Med številnimi transparenti so bili tudi slovenski

baši, ter je izrekel pričakovanje, da bo policija postavljena v službo vseh občanov. Pozval je tudi vlado, da bo v službi ljudstva, ne pa v službi kapitala, fevdalcev in izkoriščevalskih sil, ki financirajo črno mrežo. Delavci ne morejo več pristajati na zahteve vlade, da morajo samo oni nositi breme razvoja, sicer bo padla in potem se ne ve kaj bo.

V sklepnem delu svojega govora je govornik pozval delovne ljudi, naj sprito tako gnusnega zločina ohranijo hladno kri ter naj disciplinirano in enotno zahtevajo svoje pravice, kajti takšen način boja je najbolj učinkovito orodje, ki ga imajo delavci v svojih rokah. Če bi se drugače obnašali, bi zaigrali na karte prevratniške desnice. Zuliani je ugotovil, da sovražniki napredka niso samo v vrstah MSI (če bi bilo tako, bi jih hitro utišali), ampak so predvsem v vrstah vodilnega italijanskega razreda.

Zborovalci so nato sestavili spreved, ki je obšel oba Korza in se je razšel pred parkom Rimembranza.

Občinski odbor iz Doberdoba se je sestel na izredni seji ter odločil o obsodbi gnusni fašistični atentatu proti delavcem v Brescii. Občinski odbor izraža sožalje žrtvam fašističnih prevratniških sil, ki v zadnjem času sejejo nered v vsej državi. Odbor zahteva, naj vlada odločno in jasno udari po kriminalnih atentatorjih ter vrne zaupa-

12.000 ZBOROVALCEV V TRZICU

S strategijo nasilja gospodarji odgovarjajo na zahteve delavcev

Okoli 12.000 delavcev in meščanov je včeraj sodelovalo na množični manifestaciji v Trzinu, ki so jo priredile sindikalne organizacije in v znak protesta proti fašističnemu pokolu v Brescii. Zborovalci so se sešli na trgu pred Italcantieri, od koder so v sprevedu odšli na Trg Republike. Tamkaj je odprl zborovanje predstavnik kovinarjev Flavio Snidero, ki je sporočil pozdrav strank ustavnega loka. Po govoru Giuseppa Lorenzona, predstavnika mestnega protifašističnega odbora, govoru predsednika pokrajinskega odbora ANPI Maria Fantinija - Sassa in pozdravu predstavnika študentov je sindikalist Renato Papis analiziral povezovalno strategijo nasilja, ki se v večje od 1969. leta do danes. Papis je dejal, da se je vsakokrat, ko so se delavci borili za izboljšanje svojih življenjskih razmer in delovnih pogojev, pojavilo nasilje v takšni ali drugačni obliki. V letu 1969, ko so se delavci borili za svoje delovne pogodbe, je eksplozirala bomba na Trgu Fontana, potem je sledila ugrabitev funkcionarja FIAT, nasilje se je nadaljevalo z atentati črne mreže v Petovljah, na slovensko šolo v Trstu, pojavil se je poskus ugrabitve letala v Ronkah, ob referendumu je nastal primer Sossi. V sedanjem trenutku pogajanj sindikatov z vlado so se gospodarji predstavili s svojo vizitko v Brescii, ki bi prisilili na vlado in jo prisilili k neopustljivosti na pogajanjih s sindikati. Toda vsa ustrahovanja, ki so posledica politike napetosti, delavcev ne bodo odvrnili od njihovih stališč ter bodo še odločnejši v boju za reforme, za demokracijo in proti fašizmu, ker na takšen način branijo široke in dolgoročne interese vsega italijanskega ljudstva.

ZAKLJUČENA RAZSTAVA DEŽELNIH VIN V GRADIŠČU

Načrtna valorizacija deželnih vin v enoteki v Gradišču gre v deseto leto

Na letošnji razstavi ob nagradi «Gran Noè d'oro» 204 vina iz vseh krajev dežele

Zlahtna vina naše dežele, posebej se vina naših Brd in Posočja, so bila v teh dneh na vidnem mestu na razstavi v enoteki «La Serenissima» v Gradišču. Razstava je bila povezana z nagrado «Gran Premio Noè».

Enoteko «La Serenissima» so ustanovili v Gradišču leta 1965 na pobudo nekaterih domačinov, ki so si prizadevali ustanoviti avtonomno letovišcarsko ustanovo. Enoteko so

nje vsem poštenim državljanom v demokracije ustanove, nastale v odprniškem gibanju za ceno tolikih žrtv, tudi žrtv slovenske narodnosti.

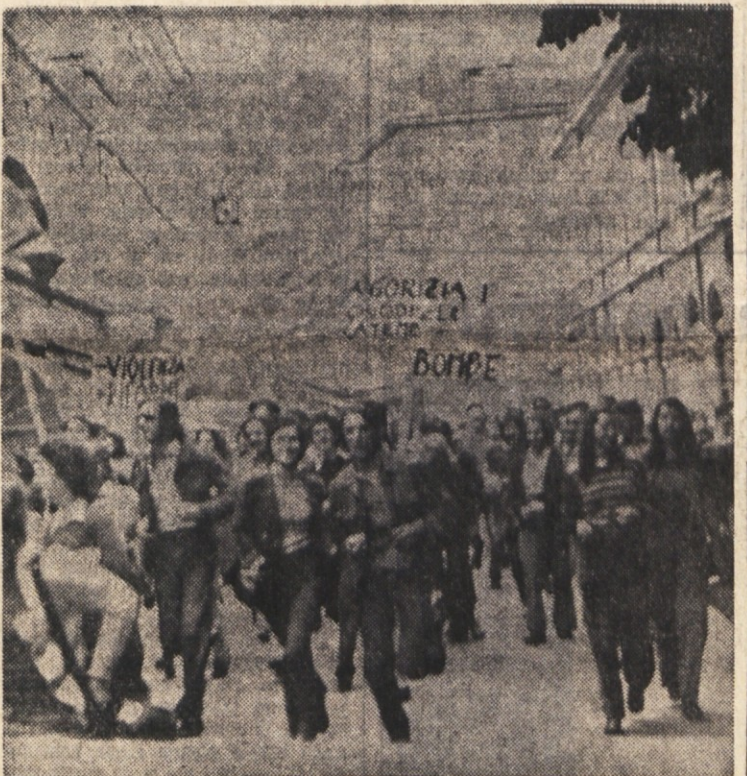
Urad Avtokluba odprti tudi popoldne

S prihodnjim mesecem bo na sedežu Avtokluba v Gorici odprti tudi v popoldanskih urah. Ta urad bo deloval v dvoriščni pritlični stavbi v Ul. Roma 16. Odprt bo vsak delavnik od 8. do 12. ure, popoldne pa od 16. do 17. ure, razen ob sredo in soboto. Vodstvo Avtokluba je hotelo s tem ustreči vsem koristnikom, ki nimajo zjutraj časa, da bi zahajali v urad. Tu bodo opravljali vse kar je v zvezi z normalnim poslovanjem urada Avtokluba.

● V vseh podružnicah Tržaške hranilnice je bila v dneh 16. in 17. maja stavka osebja. Ta banka deluje tudi na področju Trzica in Gradeza. V zvezi s stavko je gorški prefekt izdal odredbo, da se podaljša zapadlost vseh menic, ki so zapadle v omenjenih dneh.

Mopedist povozil priletno žensko

V gorisko bolnišnico so včeraj zjutraj sprejeli 66-letno upokojenko Attilio Cornelli iz Gorice, Ul. Maniacco 4. Zaradi možganskega pretresa in poškodb na nogah se bo morala zdraviti 30 dni. Ženska se je ponesrečila v Ulici Nizza, kjer je je povozil mladi mopedist, 16-letni Luciano Marconato iz Ulice Ascoli 23. Ta se je pri nesreči laže poškodoval, tako da so ga v bolnišnici le obvezali.

Madina na manifestaciji

Drevi sestanek zastopnikov demokratičnih strank

V zvezi s fašističnim atentatom v Brescii se bodo drevi sestali zastopniki političnih strank za Gorisko. Sestali se bodo na sedežu socialistične stranke. Izdelali bodo skupno stališče tudi v zvezi s fašističnimi barabami, ki nemoteno krožijo v Gorici in motijo demokracijo nastrojene državljanje.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica bo junija izvedlo več izletov. 9. junija bodo gorški planinci priredili izlet na Poljanovce. Izlet bo veljal za eno priložnostno akcijo «planinstvo in sport za vsakogar».

V soboto, 15. in nedeljo, 16. junija, bo na Razor planini srečanje članov SPD Gorica ter Planinskega društva Tolmin. V soboto bo na sporedu družabnost, naslednjega dne pa bodo imeli skupni izlet. Prijave za prenočišče sprejemajo na sedežu društva.

22. junija organizira SPD enodnevnih družinskih izlet v Saupado, Aurono, Lago di Misurina, Cortina, Prelaz Monte Croce in Vittorio Veneto.

Za podrobnejše informacije in za vpisovanje se je treba obrniti na sedež Slovenskega planinskega društva v Ul. Malta 2.

Kino

Gorica

VERDI 20.30 nastop mladinskega pevskega zbora «I piccoli cantori della città di Trieste».

CORSO 16.45—21.30 «Il ladro di Parigi». J. P. Belmondo. Barvni film. MODERNISSIMO 17.00—21.30 «Punto zero». B. Newman in D. Jagger. Barvni film. Prevedeno mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30—22.00 «L'nsodisfatta». P. Cuny. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.00—21.30 «Seminò morte, lo chiamavano il castigo di dio». B. Harrison in J. Torres. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 18.00—22.00 «La morte arriva con la valigia bianca». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Il diavolo del volante». Barvni film.

S srečanja o manjšinski problematiki v goriški pokrajini

Dr. Boileaujeva: «Slovenska manjšina v Furlaniji-Juljski krajini: sociološki aspekti»

Pristop večinskega naroda do naše problematike in do manjšinske problematike nasploh se počasi, a neprestano spreminja. Spreminja se na bolje. Pripravniki večinskega naroda se postopoma, v nezadržnem procesu družbene demokratizacije, soočajo z življenjem etnične skupnosti, ki živi, dela, ustvarja in se bori za svoje pravice, vključena v celotni tok dogajanja v družbi, v kateri živi. Ta proces je vzbudil pri pripadnikih večinskega naroda željo, da začne na resnejši način, z znanstvenim pristopom, razčlenjevati družbo, v kateri živi naša etnična skupnost.

Primer takega znanstvenega pristopa je bilo «srečanje o manjšinski problematiki v goriški pokrajini», ki ga je, v soboto 18. maja 1974, organizirala pokrajinska uprava v Gorici. Na tem srečanju je imela dr. Boileaujeva poročilo z naslovom «Slovenska manjšina v Furlaniji - Juljski krajini: sociološki aspekti». Mislim, da lahko z zadovoljstvom sprejmemo trud in delo dr. Boileaujeve in ustano-ve, ki je dala pobudo za tako raziskavo. Jasnoma je, da vsak pristop oziroma obravnava naše problematike sproži določeno diskusijo, konstruktivno diskusijo, se posebno tokrat, ko je verjetno zelo pomembno, da dosežemo s pripadniki večinskega naroda skupni jezik.

Sociološke raziskave so že same po sebi zelo dvorezne. Prvič, ker obravnavajo družbo, celoto človeških odnosov in torej zapleteno kompleksno problematiko, pogojeno z zgodovinskimi, ekonomskimi, kulturnimi, političnimi in pravnimi dejstvi, ki je hkrati v nenehnem razvoju in spreminjanju. Drugič, ker sloni sociološka raziskava na vzorcu, se pravi majhnem delu prebivalstva, ki naj predstavlja večino, kar izredno otežuje njeno verodostojnost. Zato je neobhodno potrebno, da se vzorec čim bolj približa resničnosti, ker se ji absolutno pač ne more.

Ob teh predpostavkah moram najprej ugotoviti, da je bilo dr. Boileaujevi verjetno zelo težavno pristopiti k raziskavam medetnične problematike v naši deželi. Verjetno, pravim, kajti to lahko samo sklepam. Ne morem pa tega trditi zato, ker dr. Boileaujeva s svojim poročilom ni dala možnosti, da bi lahko kdo njeno poročilo analiziral.

Res je, da je bilo poročilo,

sestavljeno iz 15 tipkanih strani, le delna interpretacija rezultatov raziskave in kot tako uvod v diskusijo na srečanju. Vendar je bilo to poročilo za javnost, torej bi morala javnost imeti možnost, da ga preveri. V nadaljnji razpravi se je le malokdo, in še to obrobno, dotaknil tega uvoda. To pa iz zelo enostavnega vzroka: poleg organizacijske pomanjkljivosti, da po- bjalenci niso predhodno prejeli že pripravljenih razprav, četudi so bile le v italijanski, je bistvena pomanjkljivost v pomanjkanju podatkov.

Anketa je bila izvedena v Kanalski dolini, Rezijski Sloveniji, Čedadu, Gorici, Trstu, Trzinu in na Krasu. Anketirali so skupno 1100 ljudi. Glede na celotno prebivalstvo teh območij, obsega torej vzorec približno 0,25% prebivalstva. Jasnoma je, da mora biti tak vzorec izredno skrbno izbran, kar pa vsekakor predstavlja veliko težavo. Niti zdaleč ne mislim podvomiti v strokovno sposobnost in zavzetost dr. Boileaujeve, moram pa pripomniti, da je ocena rezultatov take raziskave nemogoča, če ob javni predstavitvi niso dodani tudi kriteriji vzorca. Kako so bili geografsko porazdeljeni vprašalniki? In kako so bili opremljeni neseštet drugi faktorji, od socialnih dalje? Poleg tega pa so v celotni raziskavi navedeni le odstotki, kar pa je zelo relativno. Eden na deset, ali sto na tisoč je vedno 10%, vendar pa so lahko razlike, ki izhajajo iz absolutnih števil, ogromne. Skratka, brez vsake za- drege lahko trdim, da ne vemo, če je bil vzorec vsaj približno reprezentativen.

Poleg tega nismo imeli možnosti, da bi lahko ocenili sama vprašanja oziroma njihovo formulacijo. Že pri normalnem enojaznem vprašalniku (predpostavljam, da je bil vprašalnik večjezičen, saj je bil namenjen različnim etničnim skupinam) nastajajo izredne težave pri točni opredelitvi posameznih pojmov. Ponovno moram poudariti, da tu ne gre za nezaupanje, da izjavljala, temveč za željo, da bi lahko ravno mi Slovenci, ki končno najboljše poznamo našo problematiko, prispevali k njeni vedno boljši in temeljitejši obravnavi. Žal smo bili tokrat za nas doprinos, po vsej verjetnosti nehoti, objektivno prikrajšani.

Mislim, da ne pričakujemo preveč, ko želimo imeti podoben pregled nad analizami, ki se nas

neposredno zadevajo.

Kako dvorezno je dajati v javnost le delne podatke ali zaključke, se je izkazalo že naslednji dan. Tako Piccolo, kakor Gazzettino sta 19. maja, v svojih poročilih o srečanju, podala izkrivljene podatke. V obeh člankih je namreč naveden en sam številčen podatek: da je 62% Slovencev v Trstu «dobrostoječih», medtem ko je med Italijani v Trstu le 55% «dobrostoječih». Dr. Boileaujeva tega sploh ne trdi, toda ko so podatki podani le delno, je možnost izkrivljanja veliko večja. In tako je v javna občila prišel lažni podatek (druge podatke niso objavili), po katerem lahko javnost sklepa, da je znanstvena obdelava ugotovila «da smo pač Slovenci v Trstu boljše situirani kakor Italijani».

V poročilu dr. Boileaujeve je sicer, poleg vrste zanimivosti, še precej nejasnosti, vendar bi bila vsakršna ocena prenapeljena, saj obstaja zelo velika verjetnost, da bi bila analiza poročila, ob točnem poznavanju vsega, kar sem že navedel, diametralno napačna.

Sergij Lipovec

V tržaški galeriji «La lanterna» razstavlja novejša grafika in mozaiki Jože Spacal, Kraševac, ki živi in ustvarja v Ljubljani. Z izvirno tehniko in občutno podobo kraške pokrajine je Spacal brez dvoma osvežil majske likovno življenje našega mesta. Zaradi velikega zanimanja so razstavo podaljšali do 8. junija. Na sliki vidimo Spacalov «Monitor XX»

REKA IN KOPER V PRETEKLOSTI IN SEDANJOSTI

Nova družbena ureditev zagotavlja danes enake pogoje razvoja obema

Koper skuša z vso naglico nadoknaditi, kar je v preteklosti zamudil - Mestni, kjer se preteklost prepleta s sedanjostjo

Na prvi pogled bi človek ne rekel, da sta si Koper in Reka kaj prida podobna. Resnica pa je, da si postajata od leta do leta bolj. A če se odmaknemo za trenutek v preteklost, če se povrnemo v čas, ko je prvi parnik zarezal v valove morja, potem pa razvoju sledimo do konca druge svetovne vojne, ugotovimo, da razvojni ritem Reke in Kopra ni mogel, da bi si bil podoben. Le da je koprski bil v preteklosti nasilno prekinjen, ker so določeni interesi oziroma sile bili bolj osredotočeni na razvoj tržaške luke. Tako je bil razvoj Kopra za stoletja zastavljen. Bolj se je kot mesto in luka začela razvijati Reka. Tako je bila do osvoboditve razlika med obema dokaj velika.

Tudi Reka je med obema vojnama mnogo izgubila na svojem pomenu kot pristanišče in mesto. Zaradi tega so po vojni, in zlasti v zadnjem obdobju, začeli Koper razvijati s pospešeno naglico. Urbanizacija samega mesta in njegove okolice se je uresničevala domala eksplozivno, kar je privedlo do določenih protislovij v zvezi z vprašanjem odnosa med starim, zgodovinskim jedrom in novimi četrtmi.

Reka se je v tem pogledu razvijala počasneje in, seveda, bolj temeljitno, bolj organsko. Tako ni prišlo do takšnega prepada med starim in novim. Tudi je Reka imela boljše pogoje glede konfiguracije terena, zato se je mesto lahko kontinuirano širilo na vse strani, zlasti vzdolž obale.

Razvoj Kopra pa je bil tako v pogledu časa kot ostalih pogojev omejen, kar je v nadaljnjem razvoju ustvarjalo velike ovire in težave. Skratka, Koper se danes razvija v znamenju spopada s časom in neustreznimi pogoji kar zadeva tla, ki so tu dokaj močvirnata.

Na Istrskem polotoku je precej mest in krajev z lepo ohranjenim zgodovinskim jedrom. Ostala so takšna, kakršna so bila v preteklosti. Vsaj v glavnem. Marsikatero so pod vplivom sodobnega razvoja postala enolična, vtem ko je za tujca lepo, kar je neprickovano, kar je pestro in preseneča.

Koper je poln presenečenj. Naj ga opazujemo od daleč ali od blizu ali se sprehajamo po njegovih ulicah. Smedela zbujata vtis, kot da bi se obrisi starega Kopra ena otokom odražali na hribu na nasprotni strani zaliva. Marsikdo se ni privedel na ta novi del Kopra, ki je tako naglo zrastle.

Gledani od daleč, so si tudi stari mestni stolp v Kopru in stolpnice na nabrežju Patricia Lumbe malce podobni. Čeprav jih ločujejo stoletja. Kontrasti privlačujejo. Povsem neprickovano uinkujejo stolpnice, razvrščene okrog starega dela mesta. Človeku se zdi, kot da bi bile tu postavljene, da bi varovale stari zgodovinski del mesta pred neznanim sovražnikom. Presenetljivo je, da je stoletni del mesta ograjen z zidom, in to ne s stoletnim, marveč povsem sodobnim zidom stolpnic. Pa še z najsoodnejšimi pristaniškimi napravami, ki mestu dajejo pečat mednarodnosti. Ko obiskovalec prekorči ta zid, se ne pričakovanju znajde pred mrežo ulic, pred ličnimi trgi, ki so ohranili patino stoletij. Po njih se sprehajajo mimo nešteti trgovin in trgovin, bleščecih in dobro založenih. Stari Koper se je ohranil tudi v nekaterih imenih ulic: tu so Opekarska ulica, Ribiški trg, Ulica strelskega jarka, Kačja ulica in Boša draga. In v majhnih hišicah, starih več stoletij, se vedno žive na enak način, kot njihovi predniki, nekdanji kmetje, ribiči in obrtniki, ki brez njih ni bilo življenja.

V vrhah, spetanih od okna do okna, se susi perilo, modre delovne obleke in, tu in tam, ribiške mreže. Vsak kosček zemlje je spre-

Zadnji filmi v Mladinskem krožku

Mladinski krožek zaključuje svojo filmsko sezono, v okviru katere je prikazal precejšnje število pomembnih filmskih del.

To soboto, 2. maja, ob 16. uri, je bil v Slovenskem mladinskem centru, v UL Gimnastika 72, prikazan italijanski film Dina Risija «Poveri milionarji» (1958), v katerem igra, poleg četverice Maurizio Arena, Renato Salvatori, Lorella De Luca, Alessandra Panaro (to je tretji film iz uspešne serije komedij «belli - poveris» s to četverico), še Silva Kosčina in Fred Buscaglione. Sledi je še en film, nemško delo s francoskimi podnaslovi «Die bitteren Traenen der Petra von Kant» (Grenke solze Petre von Kant, 1972) režiserja Rainerja Wernerja Fassbinderja. To je bil obemerni priložnost za spoznanje pomembnega filma in poskus zanimanja, ki ga lahko zbudijo neko delo v izvirniku.

To soboto, 1. junija, ob 16. uri, bo na sporedu (namesto se na ar- ljenega filma Vittoria Cottafavija «La vendetta di Erocles», ki bo na razpolago šele prihodnjo sezono) italijanski film Valeria Zurlinija «La ragazza con la valigia» (1969) s Claudio Cardinali in Jacquesom Perrinom.

Zadnja predstava bo v soboto, 8. junija, ob 16. uri, z eno največjih mojstrov in sodobnega filma, belgijskim delom Andréa Delvauxa «Una sera... un treno» (Un soir... un train, 1968), v katerem igrajo Anouk Aimée, Yves Montand, Adriana Bogdan.

S. G.

NA FILMSKIH PLATNJIH

David Miller:

«Executive Action»

V ameriškem filmu «Executive Action» (Azione esecutiva, 1973) se zopet srečata znani napredni scenarist Dalton Trumbo in režiser David Miller, pogosto spret obrtnik (a nič več), ki sta že leta 1962 sodelovala pri filmu «Solo sotto le stelle».

«Executive Action» obravnava v napoli dokumentarnem slogu (tudi igrani deli so zelo kontrolirani, Burt Lancaster in Robert Ryan nastopata brez vsakega «divin- zma» uboj Johna Kennedyja in dokazuje, da je bil Oswald le žrtev dobro organizirane zarote. Film je najbolj učinkovit, ko prikazuje, kako je življenje posameznika v družbi, kakršna je ameriška, odvisno od skritih političnih sil, katerih namen je ohranitev ameriške oblasti v svetu. Film pa je popolnoma pomanjkljiv, ko gre za orisanje Kennedyjeve politike, od katere je posameznik kritičen. Od humanističnega demokrata, kakršen je Trumbo, bi si pričakovali kaj več.

Michael Cacoyannis:

«The Trojan Women»

Grk Michael Cacoyannis je v Ameriki posnel po Euripidovi tragediji film «The Trojan Women» (Le troiane, 1971), ki je manj prepričljiv, bolj akademski film od režiserjeve filmske verzije «Elektra», kljub poskusu, da iz «Trojanke» izleče razmišljanje o svobodi, ki se nedvomno nanasa tudi na današnje Grčije.

Film je zanimiv predvsem zaradi interpretacije: protagoniste so štiri igralki kot Irene Parnas, Katharine Hepburn, Vanessa Redgrave in Genevieve Bujold, v vlogi Menelaja pa nastopa očitni Patrick Magee. Glasbo je »lavil Mikis Theodorakis.

S. G.

38. ERAZEM PREDJAMSKI

C. GALE

V. HERCEG

NAPOTILA STA SE K TEŽKO DOSTOPNEMU GRADU...

HVALA PAMETNEMU PREDNIKU KI JE NASI ROBINI PRIPRAVIL TOLE GNEZDO!

ERAZEM JE VEDEL, DA GA LE TU PREGANJALCI NE MOREJO DOSECI...

RADIO VELE IZIDIJA

ČETRTEK, 30. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.30 - 11.30 *Sola*
- 12.10 Poljudna znanost
- 12.55 *Sever kliče Jug*
- 13.30 DNEVNIK
- 14.10 *Italijanske kronike*
- 15.00 - 16.40 *Sola*
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.45 Program za mladino: *Risanka*
- 18.10 Tajnost Vikingov
- 18.45 Poljudna znanost: *Kulturno izpopolnjevanje*
- 19.15 *Italijanske kronike*
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 Sindikalna tribuna
- 21.10 Film: «*Stregone di città*»

Ciklus Film za TV, ki se je začel prejšnji teden z Rdečo vrtnico Franca Giraldija, ki je bil izdelan na podlagi istoimenskega romana Pier Antonia Quarantotti Gambinija, se nadaljuje z «Stregone di città», ki ga vodi Gianfranco Bettetini s scenarijem, ki sta ga napisala režiser Giuseppe Ricca in Francesco Casetti, ob interpretaciji Giulia Brogija, Rade Rassimove, Carla Cattanea, Gigia Balliste, Lucille Morlacchi-ve ter Lee Barsantjeve. Dogodivščina v filmu se začneja ob slučajnostnem srečanju dveh žensk, Velie in Rite, v nekem velikem mestu v severni Italiji. Velia in Rita sta si zelo različni po svoji socialni pripadnosti ter svojem značaju: prva polna domišljije, vedno pogreznjena v neki fantastični svet ter najraje živi z dneva v dan; druga pa, ki je žena profesionalca, ki je dosegel v življenju velik uspeh, pa išče vedno vzroke za dogodek in stvari ter skuša razumsko pojasniti svoje izkušnje. Srečanje oživi vrsto spominov, predvsem tiste, ki se nanašajo na svojevrsen lik mazača Don Giuseppe Parisija, ki sta ga obe spoznali v preteklosti. Don Parisi, nekakšen čarovnik, je živel v neki hiši v predmestju v letih 1930 do 1940. Bolj po volji drugih, kakor pa lastni, si je Parisi pridobil sloves čarovnika, čeprav ni bil ne svetnik in ne čarovnik. Vsi pa so imeli veliko zaupanje vanj, ker so mislili, da je v njem neka čarobna moč in da lahko pomaga ljudem po mili volji. Bettetinijev film ukviri in poglubi ta posebni lik duhovnika - čarovnika ter socialni pomen, ki ga ima v zgodovinskem in kulturnem kontekstu razdobja, v katerem je živel. S spomini obeh žensk ta osebnost pomaga odkriti smisel sedanosti, ki je sedanega sveta, ki se je globoko spremenil in kjer imajo «čarovniki» drugačno vlogo.

DRUGI KANAL

- 17.00 Neapoli: VATERPOLO
- 18.15 *Protestantizem*
- 18.30 Judovsko kulturno in družbeno izživljanje
- 19.15 *Sportni dnevnik - Giro d'Italia*
- 20.00 Ob 20. uri
- 20.30 DNEVNIK
- 21.10 Evrozvizd

Povezava evropskih televizijskih mrež - Igre brez meja 1974. Drevi se bo spet ponovilo, že desetič, televizijski turnir po ekipah. Sodeluje 7 držav, in sicer Belgija, Francija, Velika Britanija, Zvezna nemška republika, Italija, Holandska in Švica. V vsaki od teh držav se zaporedoma odigravajo srečanja, ki bo dosledno največ tokrat, imela pravico, da sodeluje na finalnem srečanju, ki bo letos 19. septembra v mestecu Leiden na Holandskem. «Igre», ki so danes na sporedu, se bodo odigrale v gradu Bouillon v Belgiji ter se nanašajo na križarske vojne v počastitev spomina Gotfrida Bouillonškega, ki je bil poveljnik prve križarske vojne. Italijo bo zastopal veterani, ki se bo moral spoprijeti razen s krajevo ekipo tudi s francosko, nemško, angleško, holandsko in švicarsko. Prihodnje srečanje bo na Holandskem.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.55 X. kongres ZKJ (Prenos iz Beograda do približno 12. ure)
- 16.55 X. kongres ZKJ - prenos
- 19.10 OBEZORNIK
- 19.25 Junak mojega otroštva: Musa iz cirkusa
- 20.15 Nas ekran
- 20.45 *Risanka*
- 21.00 DNEVNIK
- 21.25 Kam in kako na odhiti
- 21.40 Lovčevič - Krivavec: Valter brani Sarajevo, nadaljevanje
- 22.25 O X. kongresu ZKJ
- 23.10 *Nočturno*
- 23.25 DNEVNIK

V primeru daljšega trajanja zadnje plenarne seje X. kongresa ZKJ bo program spremenjen

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 *Risanka*
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 Igre brez meja - prvo srečanje, Belgija
- 22.40 *Pološka jama* - dokumentarec

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
- 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Plesi in pesmi folklorne skupine iz Režije; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Sport; 20.35 Radijska igra «Umetnost umiranja»; 21.45 Skladbe davnih dob; 22.10 Južnoameriški ritmi.

KOPER

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 10.10 Slovenska oddaja; 10.45 Prijateljica Vanja; 11.30 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 15.20 Polke in valčki; 17.00 Orkester Puccio Roelens; 17.15 Poskočnice; 18.00 Mladinski klub; 19.30 Popevke na tekočem traku; 19.30 Primorski dnevnik; 20.00 Primorski glasbeni portret: Viiko Ukmar; 21.00 Lahka glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila;
- 6.45 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 VI in jaz; 10.00 Posledna reportaža; 11.30 Plošče; 12.10 Ceturi program; 14.07 Plošče; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.10 Za vas mlade; 17.05 Plošča za poletje; 17.40 Spored za mladino; 18.00 Pisan glasbeni spored; 20.10 Glasbeni spored z Ornello Vanoni; 20.40 Sindikalna tribuna; 21.30 Knjižna policia; 22.00 Andata e ritorno

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.00, 19.30 Poročila; 7.40 Pojejo Gabriella Ferri in I fratelli La Bionda; 8.40 Kako in zakaj?; 8.50 Orkestri; 9.05 Pred nakupi; 9.35 Radijska nadaljevanja; 9.50 Plošča za poletje; 10.35 Na vaši strani; 12.40 «Alto gradimento»; 13.35 Plošča za poletje;

SLOVENIJA

- 8.00, 9.00, 11.00, 16.00, 20.30 Poročila; 7.50 Beseda na današnji dan; 9.10 Glasbena matinea; 10.05 Radijska sola za višjo stopnjo; 10.35 Iz glasbenih šol; 11.15 Po Talijinski poti; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.10 Operetni zvoki; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Igrajo pihalne godbe; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Kaj vam glasba pripoveduje; 15.40 Enajsta sola; 16.30 Glasbeni terminerz; 16.40 Poje tenorist Michael Theodore; 17.00 «Vrtljak»; 18.10 Popolnanski simfonični koncert; 19.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 19.30 Iz kasetne produkcije KRTV Ljubljana; 19.45 Kulturna kronika; 20.00 Lahko noč, otroci!; 21.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 22.00 Literarni večer; 22.40 Glasbeni nočturno; 23.15 Popevke in plesni ritmi; 00.05 Literarni nočturno; 01.15 Koncert baritonista Rudolfa Šuteja.

Jadro in ostenje

Začenja se kopalna sezona. Obale Devina in Sestljana se polnijo s prvimi ljubitelji morja in sonca. Na sliki del jadrnice pred devinskimi ostenci (Foto Magajna)

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Posloven uspeh, ki naj vam ne zleze v glavo. V neki razpravi se držite ob strani.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dvomi in zavlačevanja, ki se bodo slabo odražala v poslih. Če kaj v družini ne gre, ne jemljite vsega za zlo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Izboljšali boste svoj položaj, vendar ne bo vse v redu. Izogibajte se ljudi, ki so ihtivi.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Vzdušje je spodbudno, otrešite pa se neke- terih maščevalnih namerov. Skušajte biti bolj elastični.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pomankanje prispebnosti bi lahko privedlo do škodljivega sovrastva. Prišlo bo do manjšega družinskega spora.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Pra- vočasno reagirajte v neki zamo- tani in tvegani situaciji. Neki pri- jatelj se bo izkazal s svojo iskrenostjo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Odločno stališče vam bo omogo- čilo, da se boste izognili napaki. Spremenljivo razpoloženje.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Bodite pripravljeni, da se spo- padete z nekim nepredvidenim do- godkom. Razmerje, ki ste vanj polagali veliko, vas bo razočaralo.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Uspeh, ki ste si ga že dalj časa želeli, se bo uresničil. Doživeli boste neko nenavadno srečanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Uspeh bo odvisen izključno od va- še podjetnosti. Kar ste obljubili tudi držite.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zelo razgiban dan, ki bo vendarle pri- nesel nekaj pozitivnega. Harmon- nija v družinskem krogu.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nekaj se bo v poslovnem življenju za- pletlo, zato bodite previdni. Pri- izbi prijeteljev bodite bolj pre- vidni.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

JUGOSLOVANI PO VODSTVU Z 2:0 ZGUBILI SREČANJE Z MADŽARSKO

Strelica «plavih» sta bila Popivoda in Jerković

Madžarska — Jugoslavija 3:2 (0:2)

MADŽARSKA: Gecei, Fabjan (Lakinger v 30. min.), Balint, Mezesy, Juhász, Vidacs, Mullier, Bene, Albert (Fazekas v 15. min.), Somody, Mate.

JUGOSLAVIJA: Marić, Buljan, Krivokuća (Hatušić), Pavlović, Katalinski, Mužinić, Popivoda (Petrović), Jerković, Šurjak, Aćimović, Džajić (Bukal).

STRELCI: Popivoda v 18. min., Jerković v 22. min., Mate v 54. in 65. min., Fazekas v 65. min. iz 11-metrovke.

V svoji prvi pripravljalni tekmi za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu je Jugoslavija popolnoma razočarala, saj je zgubila proti Madžarski, potem ko je že vodila z dvema goloma prednosti. Jugoslovanski reprezentanti so po odličnem prvem polčasu popolnoma popustili v nadaljevanju, ko je trener Milanić izvedel nekaj menjav.

Vendar pa bi tudi brez tega Jugoslovani igrali slabše, saj so (prepričani o svoji zmagi) podcenjevali nasprotnika in mu dopustili, da je prevzel v svoje roke nadzorstvo nad sredino igrišča, kar je bilo odločilnega pomena za končno zmago domačega moštva. Sicer je nastalo nekaj polemik zaradi dojene enajstmetrovke in zaradi zadnjega gola Madžarov, ko se je Juhász dotaknil žoge z roko pred strelom v vrata. Pomnilnički pa je treba, da se je jugoslovanska obramba večkrat le za las rešila, ko je že vse kazalo, da bo moral Marić pobrati žogo iz mreže.

Prvi gol je dosegel Popivoda, ki se je po daljšem času vrnil v reprezentanco, potem ko je na podlagi Šurjaka prejel nasprotnikovo obrambo in v zadnjem trenutku poslal žogo Gecejju za hrbet. Le štiri minute kasneje je Popivoda krasko podal Jerkoviću, ki je brez cbotavljanja podvojil. Tedaj pa se je tekma praktično končala, saj so bili jugoslovanski igralci, ki so nastopali brez Oblaka, Bajevića, Bočevića, Karasija, Ramljaka, Petrovića in Holcerja, prepričani, da jim ne bodo prišli Madžari do živca.

Vendar pa se je v drugem delu igra popolnoma spremenila. Madžarska je prevzela vaje igre v svoje roke, najprej je znižala rezultat z Matejem, remizirala iz 11-metrovke s Fazekasom, ki je v 15. minuti srečanja zamenjal slavnega Alberta, ki je odigral zadnjo tekmo za madžarsko reprezentanco. Madžarska je končno povedla pet minut pred zaključkom z golom Mateja.

Trener Milanić bo moral sedaj precej izpolniti vrste, predvsem pa vcepiti svojim igralcem glavo, da se morajo boriti do konca, ne pa da popustijo po vodstvu, ne mence se za posledice. V petek igrali proti Troyesu, 5. junija pa v Beogradu proti Angliji. Vsekar bo ostala ti tekmi precej razčisti dvome in Milanić bo imel dovolj časa za izbiro najboljši mož za sestavo prve ekipe za SP.

KOŠARKA

V PRVENSTVU NARAJAJNIKOV

Dom zgubil s stotico

Alba — Dom 109:69 (54:25)

V nadaljevanju košarkarskega prvenstva za narajajnike, se je goriski Dom pomeril z ekipo Alba iz Krmina, ki sodi med najboljša moštva prvenstva.

Domovci so, kot po navadi, začeli tekmo v velikem slogu in so zlahka dosegali koše iz vseh položajev, tako da je bila nasprotnikova obramba povsem zmedena. Igralci Albe namreč niso pričakovali tako dobre igre goriskih petek. Na žalost pa je premoč domovcev trajala le nekaj deset minut. Pod žgocim soncem na odprtem igrišču niso zdržali takega ostrega tempa. Nasprotnik, navajen odprtega igrišča ter igranja v vseh vremenskih razmerah, je hitro prešel v protinapad, nadoknadil zamujeno ter povedel.

V PRIJATELJSKI MEDNARODNI TEKMI

SMUČANJE

Devinski smučarji so dobro zastavili

Zelo živahna bo zlasti poletna smučarska aktivnost

Gola sta dosegla Jetčev in Mihailov v zadnjih dvajsetih minutah igre, potem ko je Bolgarija zgubljala z 2:0.

VENRAY, 29. — Reprezentanca Haitija je izgubila proti nizozemski vojaški nogometni reprezentanci s 4:1.

TEL. AVIV, 29. — Izraelska nogometna izbrana vrsta je premagala Avstralijo z 2:0.

FIRENCE, 29. — Današnje prijateljsko nogometno srečanje med Argentino in Fiorentino so prelomili za 24 ur v znak žalovanja zaradi atentata v Brescii.

ATLETIKA

PRAGA, 29. — Sovjetska atletinja Melnikova je na mednarodnem mitingu v Pragi vrgla disk 69,90 m in je s tem postavila nov svetovni rekord. Njen dosedanj SR je bil 69,49 m. Melnikova je tako prva ženska, ki se je neposredno približala magični meji 70 m.

NOGOMET

BUDIMPESTA, 29. — Madžarska je osvojila evropski pokal «nogometnih upov», potem ko je v prvo finalni tekmi premagala Vzh. Nemčijo s 4:0. Nemci so zmagali v prvi tekmi s 3:2.

SOFIJA, 29. — Bolgarska nogometna reprezentanca, ki se je uvrstila v finale SP, je doma remizirala z Velebom iz Čustendila.

MLADINSKE IGRE

V PRETEKLEM TEDNU

V Doberdobo nagrajeni najboljši tekmovalci

Na svečanosti je govoril tudi župan Jarc

V četrtek popoldne je bila na šolskem dvorišču v Doberdobo zaključna piroditev mladinskih iger za leto 1974, na kateri so nagradili najboljši tekmovalce, ki so se udeležili te manifestacije. Ob tej priložnosti so bili prisotni številni vaščani, med njimi so bili tudi predstavniki vseh domačih kulturno-prosvetnih društev, občinski svetovaleci ter pokrajinska odborna Marija Ferletić.

Svečanost je odprl doberdobski župan Jarc, ki je med drugim dejal: «Tudi letos ugotovljamo, da je bilo športno udejstvovanje v naši mali občini zelo zadovoljivo. Z veseljem vidimo, da se število mladincev večja iz leta v leto in je tudi udeležba na mladinskih igrh vedno večja.»

Župan je nato pohvalil dejavnost športnih društev Mladost in Hrast zaradi njihovih uspehov na letošnjih prvenstvih. V svojem govoru je povelil tudi domače balinarsko društvo Gradina, ki je zelo velike uspehe v deželnem merilu. Jarc je nato spregovoril nekaj pohvalnih besed ob letošnjih mladinskih igrh, posebno pa doosek mlade smučarke Gianne Battisti, ki se je uvrstila v državni mladi prvenstva.

Rezultati mladinskih iger: Smučanje (deklice): 1. Gianna Battisti, 2. Daniela Lavrenčič, 3. Emanuela Pieri; (fantje): 1. Igor

OBVESTILO

SPDT prikladi v nedeljo, 2. junija v okviru proslav 70-letnice ustanovitve društva, s sedelovanjem PD Tabor.

ORIENTALJSKI POHOD za otroke od 11. do 18. leta za mladičce od 18. leta dalje. Ekipe naj imajo od 3 do 5 članov. Ekipe mladincev in odraslih morajo prnesti s sabo naslednje rekvizite: kompas, kotomer, ravnilo, specialko (Pogorskele del Corso F 40 A II. S.O.). Priporočila se tudi, naj se pripravijo na računanje koordinat in stopinj.

Vpisovanje do 9. ure zjutraj na startu. Vrstni red bo izbran. Start bo dan ob 9. uri na vrtu Prosvetnega doma na Opčinah. Pri. diti deli odlikanja vsako odgovornost za morebitne poškodbe, ki bi jih tekmovalci lahko utrpeli med nastopom.

Juren, 2. Hilarij Lavrenčič, 3. Claudio Devetta.

Nogomet: 1. ekipa (ki so jo sestavljali Lucijan Frandolić, Dario Gergolet, Edvard Gergolet, Adrijan Lavrenčič, David Laković, Hilarij Kopal, Gianfranco Passon, Stefan Kosić, Italo Čadež, Roberto Gerin, Aleksander Gergolet).

Tek na 80 m (dekleta): 1. Daniela Lavrenčič, 2. Loredana Lavrenčič, 3. Emanuela Pieri; (fantje): 1. Ivan Pahor, 2. Italo Čadež, 3. Aleksander Gergolet.

Tek na 2.000 m (fantje): 1. Klavdij Vižintin, 2. Adrijan Lavrenčič, 3. Edvard Gergolet.

Škok v daljino (dekleta): 1. Loredana Lavrenčič, 2. Daniela Lavrenčič, 3. Emanuela Pieri; (fantje): 1. Davorin Bonetta, 2. Lucijan Frandolić, 3. Bruno Okretić.

Škok v višino (dekleta): 1. Loredana Lavrenčič, 2. Daniela Lavrenčič, 3. Emanuela Pieri; (fantje): 1. Bruno Okretić, 2. Lucijan Frandolić, 3. Hilarij Kopal.

Balinanje: 1. Edvard Gergolet, 2. Aleksander Gergolet, 3. Roberto Gerin - Italo Čadež.

NAMIZNI TENIS

Od danes do 1. junija bo v Ljubljani v teku 28. jugoslovansko državno namiznoteniško prvenstvo za posameznike in dvojice. Nastopilo bo nad 300 tekmovalcev iz 60 klubov.

OMA — Kontovel

ZA PRIHODNJO SEZONO

ODBOJKA

SOKOL PRVI

Sokol je osvojil naslov prvaka 1. ženske odbojarske divize. V finalni tekmi je premagal PAV Dornisch s 3:0.

ATENE, 29. — Danes se v Atenah začela letošnje balkansko odbojarsko prvenstvo.

PLANINSTVO

KATMANDU, 29. — Zaradi slabih vremenskih razmer je bila španska himalajska ekspedicija prisiljena opustiti poskus, da bi osvojila najvišji vrh na svetu Mont Everest.

Rebula, član Olimpije iz Gabrova

KOLESARSTVO

PO VCERAJSNEM POČITKU

Danes trinajsta etapa «Gira»

FORTE DEI MARMI, 29. — Na kolesarski dirki po Italiji so dan počitka, ki bi moral biti v petek, prenesli na današnji dan in se tako pridružili splošnemu žalovanju ob fašističnem atentatu v Brescii. Tako bo trinajsta etapa na sporedu jutri, štirinajsta v petek, ob soboto dalje pa bo vse potekalo po starem sporedu.

Po večerajšnji vožnji na kronometer je kolesarjem nepričakovani počitek prišel prav, saj so se tako lahko bolje pripravili na naporne etape, ki jih še čakajo do zaključka «Gira». Predvsem pa so imeli čas, da se pripravijo na reakcijo Merckxa, kateremu ni večeraj uspelo obelci roza majice. Izgleda pa, da bo jutri in pojutrišnjem poskušal vse, da bi spodril letos presenetljivega Fuentea z vrha skupne lestvice.

Včerašnja vožnja na kronometer pa je privedla v ospredje mladega Baronchellija, ki se je s 16. mesta prerinil na tretje na skupni lestvici. Italijani so sedaj vsaj delno potolaženi, ker jim ni doslej uspelo, da bi prekrizali račune Fuentea in Merckxa, ki se borita za mesto najboljšega na letošnjem tekmovalju.

ODBOJKA

V SEZONI 1974 - 75

Adolf Urnaut trener Rijeke

REKA, 29. — Odbojkarice jugoslovanskega državnega prvaka Rijeke bo od letos dalje treniral znani igralec in dolgoletni reprezentant Adolf Urnaut. Nadomestil bo Romunko Julio Benedeo (ta je za Rijeku tudi igrala), ki bo od letos jeseni dalje verjetno nastopala v Italiji. Igrala bo kot kaže za Casagrande iz Sacileja, govori se pa tudi, da bo morda igrala za zahodnonemški klub Turnerschwast iz Schweerteja.

Predstavljamo finaliste svetovnega nogometnega prvenstva

Brazilija: strah pred grobo igro

Moštvo je letos šibkejšo kot pred štirimi leti

«Moramo uveljaviti našo igro», je povedal že v začetku priprav brazilske reprezentance trener Mario Zagalo svojim kandidatom. «V Nemčiji ne smemo delati bre in udarcev. Če bomo reagirali na grobo igro s silo, bomo pozabili na nogomet. To hočejo naši nasprotniki.»

S približno temi besedami je Zagalo poudaril, da so oni še vedno zagovorniki nogometa kot igre in ne gladiatorske borbe, ki se je dokaj trdno zakoreninila v Evropi pod etiketo «izletskega» nogometa.

Brazilija izletela letos šibkejša kot pred 4 leti. Pozna se izguba predela Tostaa in Gersona. V ekipi ni prave slege glede «nasledstev» in Zagalo je pred svetovnim prvenstvom nemiren.

«Evropejci so se nekoč odlikovali le po hitrosti, sedaj pa poznajo tudi tehniko. Rezultat je hiter ritem igre, različen od našega. Poleg tega sodniki v Evropi komaj opomnijo igralca, ki bi bil pri nas brez obotavljanja izključen.»

Trikratni svetovni prvaki so izvedli daleč najpopolnejše priprave za to svetovno prvenstvo. Vlada je zanje izdala ogromno vsoto kakih 6 milijonov dolarjev. V odpravi so poleg Zagala in igralcev še 4 trenerji za atletsko pripravo, dva zdravnik, 3 maserji in 20 funkcionarjev z raznimi nalogami. Do konca prvenstva bodo v Braziliji samo z vestni o nogometu napisili približno 2000 časopisnih strani, obseg radijskih in televizijskih reportaž pa bo znašel nekaj dni.

Kljub vsemu temu vrsta do sedaj še ni pokazala take igre, da bi lahko igrala na ponovno osvojitve svetovnega pokala. Brazilci upajo bolj v čudež kot v učinkovitost ekipe.

Trenerju očitajo napačno ogrodo in zahtevajo njegovo glavo, čeprav trener vztrajno zatrjuje, da bo do 13. junija vse v najboljšem redu za odprto tekmo z Jpogoslavo.

Zamenjava Peleja, Tostaa in Gersona je glavni problem, katerega mora rešiti Zagalo. Vloga glavnega režiserja zahteva zase Rivelino, ki je bil na prvenstvu v Mehiki izrazit napadalec z izredno močnim strelom. Na isto mesto pa kandidira tudi eden od dveh Paulov Cesarjev. Med prvih pravilnimi taktikami so zaradi tega vse nasvete in želje igralcev samih, ko pa je uvidel, da iz tega ne bo nič je proteste enostavno prepovedal z grožnjo izključitve iz reprezentance.

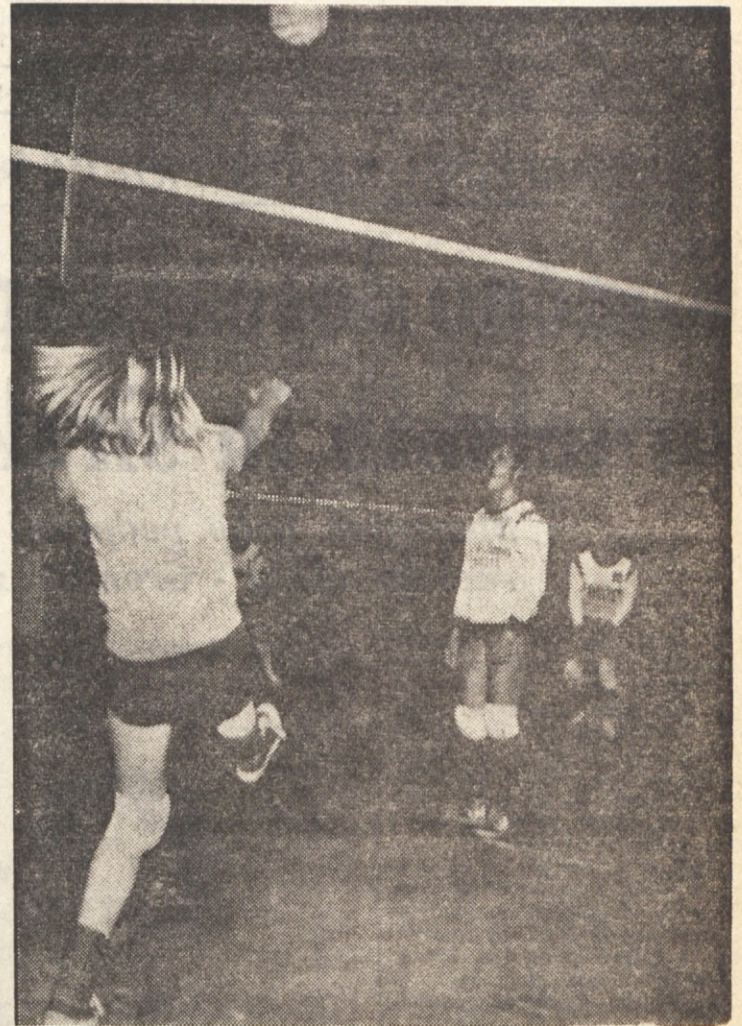
Kot močne zmagovalce turnirja navaja Zagalo seveda Brazilijo, z istimi možnostmi pa še Italijo in Zah. Nemčijo. Veliko vlogo bodo po mnenju Brazilcev odigrali sodniki, če bodo hoteli izsiliti zmago domačinov za vsako ceno, kot se je dogajalo na prvenstvu v Angliji leta 1966.

Sestava brazilske nogometne reprezentance:

Emerson Leao, vratar ekipe Palmeiras (25 let), 20-krat v reprezentanci — Jose Maria Rodriguez Alves Že Maria, 25 let, nogometaš z višjo šolsko tehnično izobrazbo.

Francisco das Chagas Marinho, playolav in «bledokozec», ki bi lahko igral za Finsko. Im 22 let in se rad iz obrambnega mesta poda v napad.

Luis Edmondo Pereira, igra kot

Bor — San Giacomo

Zmaga Italije

NEAPELJ, 29. — Na mednarodnem vaterpolskem turnirju v Neaplju, kjer nastopajo reprezentance Italije, Romunije, Sovjetske zveze in Jugoslavije so italijanski vaterpolisti premagali Romunijo s 7:4. Sovjetska zveza pa je v drugem srečanju premagala Jugoslavijo z rezultatom 3:1.

KOŠARKA

TEDENSKI PREGLED

Nihče ni pričakoval tako visoke uvrstitve borovcev

PRVA DIVIZIJA

Borovi košarkarji so v nedeljo osvojili šesto zaporedno zmago. Trenutno so prvi na lestvici, skupno z Lloydom Adriaticom, ki pa ima dve tekmi manj.

Takega uspeha ni v Borovem taboru nihče pričakoval, saj je moštvo startalo brez večjih možnosti, ne samo za višja mesta, temveč celo za osvojitve kakšne zmage.

V dveh zadnjih kolidah pa je prišlo do nekaterih presenečenj. V nedeljo je namreč Edera, ki je bila zadnja brez točke, premagala kar Ferrovio, ki je računal celo na drugo mesto. Tudi Servolana je na domačih tleh dokaj nepričakovano zgubila proti ekipi Grandi Motori. Prvenstvo torej postaja čedalje zanimivejšo. Vse na kaže, da bo Lloyd Adriatico, po predvidevanju, osvojil končno prvo mesto.

Izidi 8. kola
Bor - Servolana 72:54, San Sergio PIT - Don Bosco 67:84, Ferrovio - Lloyd Adriatico 68:81, Grandi Motori - Edera Milje 63:47.

Izidi 9. kola
Don Bosco - Bor 33:35, Servolana - Grandi Motori 47:51, Lloyd Adriatico - San Sergio PIT n.o., Edera Milje - Ferrovio 53:49.

LESTVICA
Bor 9 6 3 581:554 12
L. Adriatico 6 5 1 495:395 10
Don Bosco 9 5 4 536:454 10
GMT 8 5 3 421:397 10
Ferrovio 8 4 4 507:512 8
Servolana 8 3 5 465:474 6
Sv. Sergij PIT 7 2 5 311:427 4
Edera Milje 7 1 6 307:436 2

Prihodne kolo (2.6.)
Bor - Ferrovio (10:30), Lloyd Adriatico - Edera Milje, Servolana - San Sergio PIT, Don Bosco - Grandi Motori.

b. l.

NAMIZNI TENIS

8. in 15. junija pokrajinsko prvenstvo v Gorici

Pokrajinska federacija v namiznem tenisu bo 8. in 15. junija organizirala drugo pokrajinsko prvenstvo za vse kategorije. V soboto, 8. junija se bodo v telovadnici v Strazhach, UL Brigata Pavia 47, pomerili tekmovalci kategorije dečkov, narajajnikov in mladincev. Prihodno soboto, 15. junija, (vedno v isti telovadnici) pa bo na sporedu tekmovalce tretjekategorikov.

ti daje prav toliko moči kot meni moja. Veš, ljudje premalo spoštujejo življenje, zato ga tudi ne razumejo in ne ljubijo... Ti bereš knjigo narave, malikuje življenje takrat, ko preziraš smrt. Malokomu uspe kot tebi, da spravi telo in duha v celoto.»

Joža si je segel z rokami v kuštrave lase in se samozadovoljno nasmehnil:

«Le hvali me, Jalen! Imava še nekaj težkih raztežajev!»

«Nič te ne hvalim, Vseč si mi, ker si drugačen od drugih. Kakor veš, imam dovolj opraviti z ljudmi in pišem knjige. Tvoje življenje je privlačno, čeprav pogansko... Morda se te zlo zato ogiba,» je zamišljeno dodal.

«Poslušaj, Jalen. Žal živim po preprostem načelu: če človeku ne moreš storiti dobrega, mu tudi ne stori laži. In še eno: nikomur ne želim tega, kar bi mene prizadejalo. To je moja morala. Če sem že pri spovedi, naj ti povem še to: holedsom sem občutljiv za krivice in za neumnosti. Ne znam sovražiti, ogibam se zavisti, zato pa sem bolj občutljiv kot drugi in morda na zunan grob...»

«Dober si, Joža! Takšen si kot oreh! Trda lupina, pa mehko jedro! In še to: ker si me dobro vodil, so ti odpustili vsi grehi! Amen!»

Z roko je napravil velik križ in šla sta naprej, složno do vrha Triglava.

3

Komaj se je privadil vihteti klešče in vtikati žareče žice v valje, je prišlo telefonsko sporočilo iz Vrat o nesreči v Severni strani Triglava. Takoj je pomislil na Nemce. Izvedel je, da ogledujejo njegov stebel. Nekaj navez se je že obrnilo, med njimi tudi glavna italijanska alpinista Comici in Dibona. Comici, s katerim sta se srečala v steni, je menil, da je stebel nepreprijljiv zaradi nevarno krušljive skale. On pa bi ga naskočil, če bi bila skala tako trdna, kot je v Dolomiti.

(Nadaljevanje sledi)

TONE SVETINA STENA

104.

«Joža, pozna se ti, da ti je učiteljica umrla v tretjem razredu in da si spal pri verouku... Preden greva naprej, naj te še malo podučim...»

«Dobro, kar podučim, jaz bom pa tebe, ko priplezava pod črno steno.»

«Povedal ti bom nekaj resnega. Uspeš samo takrat, kadar zaupaš vase. Dvomimo, ko vprašujemo, in ko dvomimo, se približujemo resnici. Tudi ti boš prišel do nje. Če prej ne, pa takrat, ko te bo začela vohati smrt...»

Cop se je zasmel na ves glas.

«Smrt je orožje črnih sukenj! Strašiti ljudi z njo! Jaz se je bojim! Mene smrt voha vsak dan, pa me ne mara... Če pa me ona ne voha, jo grem vohat jaz!»

«Ne izzivaj usode! Človek se začne kultivirati šele takrat, ko se odtrga od surove stvarnosti. Vzemi za primer svetnike!»

«Svetniki me pa res ne zanimajo,» ga je naglo prekinil Joža. «Posebno zato ne, ker ni med njimi nobenega Slovence!»

«Ali pa skrivnostno svete trojce,» je vztrajno nadaljeval Jalen. «Poglej, bog oče ni bil samotar. Njegova ljubezen je ustvarila sina, ljubezen med sinom in očetom pa svetega duha. Bog oče je podaril sinu ta svet, Jezus mu to ljubezen vrne, ko odreši človeštvo. Vsak človek je toliko božji, ko-

likor božje ljubezni vsebuje. Če ne ljubiš bližnjega, ni v tebi boga... Bog je ljubezen...»

«Jalen, ne boš me prepiral. Ljubezen je tudi narava in narava je bog! Pika!»

Župnik se je razjezil in začel pospravljati nahrbtnik, da bi šla naprej, kajti vse njegovo prepričevanje je bilo bob ob steno. Zaklel je:

«Hudič! Ti si pa trd, da ti ni takega! Saj bi prej preobrnil črnca kot pa tebe!»

Cop je vstal, pogledal steno in dejal:

«Bolje, da greva naprej. Jalen! Mene si pravkar spovedal, tebi pa svetujem, da zmolíš očenaš za vsak primer... Spodaj je nekaj sto metrov globoki prepad Črni grabe! Kesanje zmolí! Od tam boš skozi mednožje videl Luciferjeve roge, če pa boš obrnil glavo navzgor, boš zagledal stopala svetega Petra. Ha ha! In anjele pod kiko!»

Župnik je vstal in se prekrizal.

«Stirno je! Kar malo me zebe!»

«Nič te ne bo zebló! Vroče ti bo!»

Med plezanjem nista govorila. Globine so rastle. Cop je sem in tja zabil kakšen klin, pod njim pa se je Jalen križal in si želel, da bi se spravila čimprej čez steno. Čeprav je bil dober hodec ter od poljskega dela utrjen in močan, so ga v roke prijemali krči, bolelo so ga noge in tudi v želodcu mu ni bilo najboljše. Čedalje bolj je bil prepričan, da je stena svetišče poganih...

Priplezala sta k rumenemu odlomu, kjer se je globina sesula z vseh strani čez lisaste črtnice v dno prepada. Jalen je gledal moža, ki je stal prav na robu kakor deček na vrtnem plotu. Gledal je proti breznu, kjer se je razbil Topolovec. Moral je globoko dihati... Hlastno je grabil oprnike in odvrčal oči od globine. Vrnila sta se nekoliko na levo v raz, kjer se je ozka poklina poglajala naravnost v nebo. Cop jo je zmagal in sredi previsa zabil klin. Ko je stal na varnem, se je oglasil:

nega konzula v Milanu Kiyroshija S
momuro.